

2112_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2112 Strateji planlaşdırma və proqnozlaşdırma

1 Xarici iqtisadi əlaqələrin təşkilati proqnozu sadalananlardan hasını nəzərdə tutmur?

- obyektin gələcək vəziyyətinin mümkün dəyişmələrini aşkarlamaq
- müəyyənlanmış məqsədlər üçün tələb olunan kadr resurslarını müəyyənləşdirmək
- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərin üçün tələb olunan maddi-texniki resursları müəyyənləşdirmək
- obyektin mümkün inkişaf ssenariləri üçün tələb olunan maliyyə resurslarını müəyyənləşdirmək
- kontrakt texniki-təşkilati tədbirləri müəyyənləşdirmək

2 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasının normativ metodu.

- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maddi-əmək resurslarının həcmninə öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.
- öncədən müəyyənləşmiş gələcək məqsədlərdən bu günə əks ardıcılığı məqsədlərə nail olmaq yolları, şərtlərə və vasitələrinə müəyyənləşdirən əks ardıcılığı nəzərdə tutur
- obyektin gələcək inkişafının mümkün variantlarını aşkarlamağı nəzərdə tutur
- obyektin arzuolunan vəziyyətinə reallaşdırmaq vasitələrinin öncədən konkretləşdirilməsini nəzərdə tutur
- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maliyyə vəsaitlərinin həcmninə öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.

3 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən istehsal proqnozları nəyi araşdırmır?

- xaricdə müəssisələrin istehsal planlarını
- yeni istehsal güclərinin istifadəyə verilməsini
- hökumətlərin hər hansı məhsul istehsalını genişləndirmək yaxud artırmaq barədə qərarlarını
- ehtiyat istehsal güclərinin mövculuğunu
- iri korporasiyaların istehsal planlarını

4 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən məhsul ehtiyatlarının hərəkəti proqnozlarında nəyə görə ABS və bir digər ölkələrin strateji məhsul ehtiyatlarının istifadəsi də təhlil olunur?

- bu ehtiyatlarının istifadəsi innovasiya proseslərindəki fasiləsizliyi təmin edir.
- bu ehtiyatların istifadəsi dünya bazarlarındakı qiymət konyukturlarına ciddi təsir göstərir.
- bu ehtiyatlarının istifadəsi dünya bazarlarındakı uzun müddətli tendensiyaları müəyyənləşdirir
- bu ehtiyatlar dünya istehsalındakı dinamikaya əsas yaradır
- bu ehtiyatların istifadəsi qiymətlərin uzunmüddətli stabilliyinə əsas yaradır

5 Xarici iqtisadi əlaqələr proqnozlarını hansı əsas əlamətlər üzrə təsnifləşdirirlər?

- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma qurumu
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma metodu
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozun hazırlanma tarixi
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət

6 Xarici iqtisadi əlaqələri proqnozlaşdırma obyektinə aid deyil

- valyuta kurslarının tərəddüd göstəriciləri
- istehsalın dünya, ölkə, sahə göstəriciləri.
- ixracın dünya, ölkə və sahə göstəriciləri
- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- orta təhsilin, dünya ölkə və regional göstəriciləri

7 Xarici iqtisadi əlaqələrin tədqiqat proqnozu hansı məsələlərin müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur?

- proqnozlaşdırılan obyektin arzuolunan vəziyyətinin reallaşması istiqamətlərini
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini
- proqnozlaşdırılan obyektin mümkün dəyişmələrini və bu dəyişmələrdən arzuolunan
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək arzuolunan vəziyyətini
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən

8 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqram proqnozu sadalananlardan hansı nəzərdə tutmur?

- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərinin reallaşma müddətinin
- obyektin pessimist ssenari üzrə vəziyyətini reallaşdırma vasitələrini
- proqnozlaşdırılan nəticələrin əldə olunmasına inam səviyyəsini
- obyektin gələcək inkişafı üzrə müxtəlif ssenarilərin hazırlanması
- arzuolunan və zəruri nəticə əldə olunması vasitələrini

9 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- perspektivli bazar boş yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

10 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- resurslarla, ilk növbədə vətən (yerli) resurslarla (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) təminatlığı;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

11 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- biliklərin yararlılığı
- biliklərin yığılması
- texniki sistemlərin dinamikasında dəyişənlik
- texniki sistemlərin dinamikasında irəlililik
- texniki sistemlərin seçilməsində məqsədyönlü istiqamətliklik

12 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnoloji sistemlərin dəyişdirilməsi
- texnogenezin (yeni texnikanın yaranması, rolu
- texnikanın mütləq ucuzlaşdırılması
- texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması
- elmi liderlərin dəyişdirilməsi

13 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnoloji prinsiplərin dəyişməsi
- texnoloji qaydaların yenilənməsi,
- texnoloji qaydaların dəyişməsi
- texnoloji proseslərin yenilənməsi,
- texnoloji proseslərin dəyişməsi

14 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texniki sistemlərin seçilməsində təbii bazar amilləri
- texniki sistemlərin seçilməsində kor -təbii bazar seçimləri
- istehsal olunan məhsulların məsrəflərinin azaldılması
- istehsal olunan məhsulların qiymətlərinin azaldılması
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması

15 x layihəsinin gözlənilən qəlirliliyi 47 mln manat,baş vermə ehtimalı 10 % olan yaxşı vəziyyət üzrə xalis cari dəyər (xCD) 60 mln manat, 70 % olan adi vəziyyət üzrə 50 mln manat, 20 % olan pis vəziyyət üzrə 30 mln manatdır.Qözlənilən qəlirlilikdən standart kənarlaşmanı müəyyən edin.

- 10 mln manat
- 11 mln manat,
- 9 mln

- 12 mln manat
- 14 mln manat

16 Investisiya layihələrinin risklərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan monte-kerlo metodu özündə nəyi birləşdirir?

- həssaslığın təhlili və ehtimalların paylanması təhlili metodlarını
- ekspert qiymətləndirilməsi və orta mənfəət metodunu,
- həssaslığın təhlili və daxili mənfəət metodlarını,
- ehtimalların paylanması və rentabellik indeksi ietodlarını
- qeyri-müəyyənlik və rentabellik indeksi metodlarını

17 Investisiya layihələrinin ən vacib elementlərinə aid deyil?

- b və v
- Layihənin təqvim planı
- layihənin maliyyə planı
- layihənin təqdimat planı
- a və b

18 Investisiya layihəsinin maliyyə planına hansı bölmələr aiddir?

- vergi ödənişləri və faiz ödənişləri.
- layihə məsrəfləri və layihənin reallaşması nəticəsində pul daxilolmaları.
- layihə məsrəfləri və texnoloji normativlər
- layihə üzrə pul daxilolmaları və istehsalın natural göstəriciləri,
- layihə məsrəfləri və istehsal resursları istifadəsinin natural göstəriciləri,

19 Azərbaycan Respublikasında investisiya layihələri üçün hansı risk xarakterik deyil?

- vergi riski.
- müəssisənin maliyyə qeyri-stabilliyi riski,
- ödəniş qabiliyyəti riski,
- marketinq riski,
- faiz dərəcəsi riski

20 Azərbaycanın investisiya mühitində hansı amil xarici investisiya axımına müsbət təsir göstərmir?

- daxili bazarın həcmi
- inflyasiya səviyyəsi
- sosial gərginlik səviyyəsi
- vergi sisteminin stabillik səviyyəsi
- mənfəət norması səviyyəsi

21 Investisiya layihəsi üzrə məsrəflər 10 mln manat, daxilolmalar növbəti üç ilin hər ilində 5 mln manatdır, daxilolmaların 1 ilində inflyasiya 5%, 2 ilində 10%, 3 ilində 8% olacaq. Real xalis cari dəyəri (xCD-ni) müəyyənə bilərsiniz.

- 2,43 mln manat
- 2,21 mln manat
- 1,57 mln manat
- 1,65 mln manat
- 0,43 mln manat

22 Investisiya prosesinin mərhələsinə aid deyil

- layihənin kadr heyətinin fərdi maraqlarının formalaşdırmaq.
- layihənin məqsədinin müəyyənəlməsi
- marketinq tədqiqatlarının aparılması
- layihənin maliyyələşmə planının formalaşması
- layihənin təqvim planının formalaşması

23 Investisiya layihələrinin reallaşdırılmasının əsas strateji məqsədi nədir?

- müəssisənin kadr heyətinin peşəkarlıq səviyyəsini yüksəltmək.
- müəssisənin satış bazarlarını genişləndirmək

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq
- müəssisənin sosial məsuliyyətini artırmaq
- müəssisənin dəyərini maksimallaşdırmaq

24 Elmi-texniki tərəqqinin proqnozlaşdırma, strateji planlaşdırılma və proqramlaşmasını cətinləşdirən faktorlar hansılardır?

- sadalananların hamısı
- kəşf və ixtiraları öncə müəyyənləşdirmək cətinliyi
- köhnəlmiş elmi nəzəriyyədən kənarlaşmadakı ətalətlilik
- innovasiya fəaliyyətinin risklilik səviyyəsinin yüksəkliyi
- sadalananlardan hec biri

25 Innovasiya fəaliyyəti özündə nəyi əks etdirir?

- yeni texnoloji strukturdur.
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artırılması, gəlirlərin yüksəlməsi və digər effektlər əldə etmək üçün elmi-texniki nailiyyətlərdən istifadədir
- elmi-texniki tədqiqatlar aparılmalıdır
- yeni idarəetmə üsullarının tapılmasıdır
- yeni bazarlara çıxışdır

26 Innovasiya sektoruna aid deyil

- maliyyə sferası
- elm və elmi xidmətlər sferası
- informasiya kompleksi
- yeni məhsullar istehsal edən sferalar
- pərakəndə ticarət sferası.

27 Innovasiya sektorunun funksiyalarına aid deyil?

- pərakəndə ticarət obyektlərinin tikintisi
- iqtisadiyyat sahələrində əsas fondların innovasiya yeniləşməsi
- elmi-texniki nailiyyət və kəşflərin yeni texnika və texnologiyalar şəklində mənimsənilməsinin şəyata keçirilməsi.
- fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
- ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin təmini

28 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- iqtisadi artımın əsas amilləri
- məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
- iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- elmin qabaqlayıcı inkişafı

29 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- innovasiya – investisiya proqramları
- innovasiya – investisiya böhranları
- biliklərin kumulyativ cəmlənməsi,
- biliklərin periodik (dövri) yeniləşməsi,
- biliklərin təzələnməsi

30 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnolojiyanın dövriliyi
- elmin inkişafının dövriliyi
- texnikanın inkişafının dövriliyi
- innovasiya inkişafının dövriliyi
- investisiyaların inkişafının dövriliyi

31 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- istehsal üsullarının tərəqqisi

- elmi inqilabçılar
- elmi paradigmlərin dəyişməsi
- elmi paradigmlərin növbəliliyi
- istehsal üsullarının yeniləşməsi,

32 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- texnika və texniki ukladların (sistemlərin) nəslinin dəyişmə ritminin nəzərə alınması ilə proqram məhsullarının texnoloji səviyyəsi və rəqabətqabiliyyətliliyi;
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

33 Layihələrin seçilməsi və proqramların təshih olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), sosial, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

34 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- qeyri-büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, sosial fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

35 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların investisiyaları;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

36 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi
- maraqlı olan xarici investorların investisiyaları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

37 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiya üstünlüyünün (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- büdcə maliyyələşdirilməsi (federal, regional, bələdiyyə büdcələri) qeyri-kommersiya xarakterli layihələr üçün, eləcə də start dövründə kommersiya xarakterli iri layihələr üçün;

- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

38 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iştirakçılarının özünümaliyyələşdirilməsi
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyətlərlə);

39 İqtisadi artımın reallaşmasına hansı amillər maneə hesab edilir?

- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi ilə bağlı məsrəflər
- resurs və ekoloji məhdudiyətlər, sosial məsrəflərin yüksəkliyi, qeyri-effektiv dövlət siyasəti
- iş nüvəsinin təhsilinə çəkilən xərclərin yüksəkliyi, elmi-tədqiqat xərclərinin artımı
- yeni texnologiyaların alınmasına məsrəflər, marketinq xərclərinin yüksəkliyi
- iqtisadiyyatın sahə və sosial infrastrukturunun inkişafına çəkilən məsrəflər

40 Sadalananlardan hansı əsas makroiqtisadi göstəricilərə aid deyil?

- yığım səviyyəsi
- ÜDM
- istehlak qiymətləri indeksi
- işsizlik səviyyəsi
- orta aylıq əmək haqqı

41 ÜDM.....

- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir

42 ÜDM hansı üsullarla ölçülür?

- istehsal metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu.
- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə
- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə, kombinə edilmiş metod üzrə
- istehsal metodu, son istifadə metodu, kombinə edilmiş metod
- bölgü metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu

43 Ölkədə istehlak xərcləri 25 mlrd manat, investisiya qoyuluşları – I=10 mlrd manat, dövlət alqıları – dx=12 mlrd manat, xalis idxal xI = +3 mlrd manat olub. ÜDM nəyə bərabər olar:

- 37 mlrd
- 50 mlrd
- 44 mlrd
- 26 mlrd
- 47 mlrd

44 Ölkədə əmək haqqı gəlirləri 15 mlrd manat, renta, faiz və s. gəlirlər 5 mlrd manat amotizasiya ayırmalar, 10 mlrd manat, dolay vergilər 2 mlrd manat, istehsala subsidiya 1 mlrd manat təşkil edib. ÜDM-i tapın:

- 7 mlrd manat
- 31 mlrd manat
- 33 mlrd manat
- 20 mlrd manat
- 27 mlrd manat

45 2010-su ildə nominal ÜDM 40 mlrd manat olub. 2015-ci il üçün real ÜDM-in 2010-cu ilə nisbətən 50% artacağı deflyatorunsa 150% yüksələcəyi proqnozlaşdırılır. 2015-ci ildə nominal ÜDM-in həcmi nə qədər olar:

- 55 mlrd manat
- 60 mlrd manat
- 70 mlrd manat
- 120 mlrd manat
- 90 mlrd manat

46 əhali artımı tempi, əmək məsrəflərinə qənaət edən tərəqqi tempi g olarsa, Solou modelinə görə ÜDM hansı tempə artır:

- $n+g$
- n
- g
- o
- $n-g$

47 Ölkənin iqtisadiyyatı üçün istehsal funksiyası $Y = K^{0.6} L^{0.4}$ -dir. I ölkədə kapital artımı tempi 4%, II ölkədə 5%-dir. Məşğulluq artımı tempi I ölkədə 2%, II ölkədə 1,5%-dir. I ölkədə istehsal həcmi artımı II ölkə ilə müqayisədə necə dəyişir?

- I ölkədə istehsal həcmi artım tempi, II ölkəyə nisbətən 8% az olar
- I ölkədə istehsal həcmi artım tempi II ölkədən 15% az olar
- I ölkədə artım tempi 5% çox olar
- I ölkədə artım tempi 3% çox olar
- ölkələrdə artım tempi bərabər olar

48 Makroiqtisadi proqnozlaşdırmada ən çox istifadə edilən metodlar hansılardır?

- barometrik metod mə «zehni hücum» metodu
- ekstrapolyasiya
- barometrik metodu, ssenari metodu, ekstrapolyasiya
- ekonometrik metod, ssenari metodu, delfi metodu
- ekstrapolyasiya və morfoloji metod

49 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılması zamanı investisiyaların həcmi ....

- iqtisadi artıma heç bir təsir göstərməməsi mütləq nəzərə alınmalıdır
- iqtisadi artımın zəruri şərti olması
- kafi şərti olması
- qeyri-mühüm amili olması
- zəruri, ancaq kafi şərti olmaması

50 Məhsul buraxılışı 50 mld manat, aralıq istehsal 25 mld manat planlaşdırılır. əlavə dəyərin buraxılışda xüsusi çəkisi nəyə bərabər olacaq?

- 0,3
- 2,0
- 0,5
- 1,0
- 0,7

51 Ölkədə ÜDM həcmi 50 mld manatdır. Gələcək 5 ildə ÜDM-in ildə 10% artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM həcmi nəyə bərabər olacaq?

- 70,5 mld man
- 100 mld man
- 80,5 mld man
- 90,5 mld man
- 100,5 mld man

52 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına neçə tərəflərdən yanaşmaq olar.

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

53 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına müxtəlif tərəflərdən yanaşmaq olar. Səhv cavab tapın

- IP-a xarici dövlət subyektlərin fəaliyyətlərinin məcmuu göstəricilərini əhatə etməlidir.
- IP-a müəssisələrin sərbəstliyi şəraitində makroplanlaşdırmaadır.
- a dövlət tərəfindən formalaşdırılan tapşırıqların fərdi müəssisələr tərəfindən yerinə yetirilməsi istiqamətləridir
- IP-a xarici təcrübənin göstərdiyi kimi dövlət və qeyri-dövlət bölməsi üçün məcmuu göstəriciləri də əhatə etməlidir.
- IP-a dövlət və digər subyektlərin fəaliyyətlərinin xətləndirilməsi mexanizmidir.

54 ÜMM 50 mlrd manat, amortizasiya ayırmaları, 2 mlrd manat, dolay vergilər 3,0 mlrd manat, sığorta ayırmaları, 1,0 mlrd manat, bölünməmiş mənfəət 5 mlrd manat, əmnfəətə vergi 1 mlrd manat, transfert ödənişləri 1 mlrd manat olub. Milli gəlir –Mg və fərdi gəlir – Fg neçəyə bərabər olar?

- Mg = 45 mlrd, Fg = 37 mlrd
- Mg = 48 mlrd, Fg = 39 mlrd
- Mg = 45 mlrd, Fg = 39 mlrd
- Mg=52, Fg = 41 mlrd
- Mg = 55 mlrd, Fg = 44 mlrd man

55 Ölkə iqtisadiyyatı 3 sahədən ibarət olub, I sahədə məhsul buraxılışının həcmi 30 mlrd manata, aralıq istehlak 16 mlrd manata, II sahədə buraxılış 20 mlrd, aralıq istehlak 15 mlrd manat, II sahədə buraxılış 15 mlrd manat aralıq istehlak 5 mlrd manat olub. ÜDM həcmi tapın:

- 45 mlrd manat
- 36 mlrd manat
- 65 mlrd manat
- 30 mlrd
- 29 mlrd manat

56 Indiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- Almaniyada
- Fransada
- Kanadada
- ABŞ-da
- Xorvatiyada

57 Biznes planının maliyyə planı bölməsində nə əksini tapır:

- material təchizatçısı firmaların siyahısı
- satışdan daxilolmalar
- istehsal xərcləri
- layihənin maliyyələşdirmə mənbələri
- istehsalın zərərsizlik həddi

58 Istehsal planında nə öz əksini tapır:

- istehsal axınları sxemi
- satışdan daxilolmalar
- xammal və material alqısı
- ətraf mühitin mühafizəsi məsrəfləri
- istehsal güclərinin artırılması

59 Müəssisənin strateji planında hansı məsələ öz əksini tapır?

- cari xərclərin maliyyələşməsi məsələsi
- müəssisənin məqsədi, fəaliyyətinin baza strategiyası
- mühitin əhəmiyyətli biznes-layihələr, kapital qoyuluşu layihələri
- uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- risklər

60 Makrosəviyyədə strateji planlaşdırma və proqramlaşdırma işi ilə hansı dövlət qurumu məqğul olmur?

- Maliyyə Nazirliyi və Mərkəzi Bank
- Tarif Şurası
- Səhiyyə və Təhsil Nazirlikləri
- kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
- iqtisadi inkişaf Nazirliyi

61 Strateji təsərrüfat zonası:

- müəssisənin xammal təchizatı bazarıdır
- müəssisənin əsas məhsul satışı bazasıdır
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olduğu ərazidir
- müəssisənin rəqiblərinin çıxmağa hazırlaşdıqları
- müəssisənin çıxmaq istədiyi bazar segmentidir

62 Müəssisənin strateji planlarında nə müəyyən edilmir?

- müəssisənin cari sosial layihələri
- müəssisənin başlıca məqsədi və uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- müəssisənin marketinq strategiyası
- məqsədləri reallaşdırmaq üçün zəruri olan resurs təminat
- strateji idarətmə məsələləri

63 İqtisadi artım:

- il ərzində əmək məsrəflərinin azalmasıdır
- müəyyən zaman ərzində adambaşına, yaxud hər nəfər məşğula düşən real ÜDM (ƏD) in artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin dəyər ifadəsində artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin natural artımıdır
- iqtisadiyyatda mənfəətin ötən ilə nisbətən artımıdır

64 Ekstensiv iqtisadi artım zamanı nə reallaşır?

- istehsala əlavə resursların cəlbi
- kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- əmək məsrəflərinin artımı
- ÜDM-in artım tempinin yüksəlməsi
- əmək məhsuldarlığının artımı

65 Intensiv iqtisadi artım nəyə əsasən reallaşır?

- yeni xammal mənbələrindən istifadəyə əsasən
- istehsala əlavə iş qüvvəsinin cəlbi hesabına
- əlavə istehsal güclərindən istifadə hesabına
- istehsal resurslarından daha effektiv istifadə hesabına
- istehsala yeni investisiyalar hesabına

66 Intensiv iqtisadi artımı hansı amillər şərtləndirmir?

- idarəetmənin təkmilləşdirilməsi
- texnoloji tərəqqi
- kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- məşşab qənaəti
- iş qüvvəsinin təhsil səviyyəsinin artımı

67 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım göstəricisi deyil?

- adambaşına dövlət büdcə xərci

- adambaşına ÜDM
- hər nəfər məşğula ÜDM
- iş saatına ÜDM buraxılışı
- adambaşına məcmu milli məhsul

68 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- istehsal resurslarının zəruri həcmi;
- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsal amillərinin vəziyyəti göstəriciləri;

69 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsal amillərinin dinamikası göstəriciləri;

70 İndikiativ planın tərkibinə daxildir: Səhv cavab tapın

- istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- sosial-iqtisadi inkişafa dövlət orqanlarının təsir alətləri;
- maliyyə resurslarının zəruri həcmi;
- istehsal resurslarının zəruri həcmi;

71 Təşəbbüsün ötürülməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur:

- Bütün tədqiqat işlərinin dövlət sektorda aparılması
- Əksər elmi-tədqiqat işlərinin özəl sektora həvalə edilməsi
- Fundamental tədqiqatların yalnız dövlətin əlində qalması
- Tədbiqi tədqiqatların bir qisminin dövlətə həvalə edilməsi
- Bütün tədqiqat işlərinin özəl sektorda aparılması

72 Sadə AR-da xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşmasında daha çox hansı amillər nəzərə alınmalıdır

- Dünya bazarında neftə olan tələbat
- Dünya bazarında ərzaqa olan tələbat
- Dünya bazarında qızıla olan tələbat
- Dünya bazarında qara metala olan tələbat
- Dünya bazarında polada olan tələbat

73 kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı son nəticədə bu sektorda çalışanların ümumi məşğulların 4-6%-nə qədər azalması ilə müşayiət olunur. Yaxın gələcəyə 5 ilə Azərbaycanda da belə bir inkişaf proqnozlaşdırılsa, kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar?

- təxminən 450 min nəfər
- təxminən 500 min
- təxminən 400 min
- təxminən 330 min
- təxminən 270 min nəfər

74 XXI əsrin əvvəllərində ABŞH-da dənli bitkilər üzrə hər hektardan məhsuldarlıq 6,4 ton olub. əgər Azərbaycanda müvafiq məhsuldarlıq planlaşdırılsaydı, mövcud əkin sahəsindən nə qədər məhsul toplamaq olardı?

- 8,8 mln ton
- 10,9 mln ton
- 5,2 mln ton
- 3,4 mln ton
- 2,6 mln ton

75 Azərbaycanda kənd təsərrüfatının müasir inkişafının əsas strateji xətti hansıdır?

- iri istehsalçıların dövlət tərəfindən üstün dəstəklənməsi
- kənd təsərrüfatının bütün sahələrinə dövlət dəstəyi
- kənd təsərrüfatının taxılclılıq sahəsinə dövlət dəstəyi
- hər bir fermerə dövlət dəstəyi
- kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına dövlət dəstəyi

76 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının proqnozlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- mənzil fonduna ümumi tələbat
- mənzil fondunun özəlləşdirilməsi
- mənzil fonduna əlavə tələbat
- mənzil tikintisinə kapital qoyuluşları
- mənzil əondu

77 Mənzil fonduna ümumi tələbat necə müəyyənləşir?

- əhalinin sayı və mövcud mənzild fondu göstəricisi ilə
- əhalinin perspektiv sayı 1 nəfərə düşən mənzil sahəsi normativi ilə
- əhalinin perspektiv sayı ilə
- şəhər əhalisinin proqnozlaşdırılan sayı və bir nəfərə mənzil sahəsi normativi
- mövcud mənzil fondu və tələb olunan mənzil fondu göstərici ilə

78 2010-cu ildə ölkə əhalisi 9 mln nəfər olub və növbəti 10 ildə 1%-li təbii artım proqnozlaşdırılır. 1 nəfərə 8 kv m mənzil sahəsini normativ kimi qəbul edib. 2020-ci ilə mənzil fonduna ümumi tələbatı müəyyənləşdirin

- 57,48 mln kv m
- 85 mln kv m
- 79,48 mln kv m
- 67,35 mln kv m
- 47 mln kv m

79 Mənzil fonduna əlavə tələbat necə müəyyən olunur?

- ümumi tələbatdan – evsizlərin tələbatını çıxmaqla
- ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla
- ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla (mövcud fondun yararsız hissəsini nəzərə almaqla)
- mövcud mənzil fondundan yararsız hissəni çıxmaqla
- evsiz əhali üçün tələb olunan sahəni hesablamaqla

80 əhalinin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması mexanizminə aid deyil

- mənzillərin pulla alqısı
- sosial həssas qruplara dövlət tərəfindən pulsuz ev təminatı
- ipoteka kreditləşməsinin genişlənməsi və ipoteka kreditləri faizlərinin kəskin azaldılması
- ipoteka qiymətli kağızlarından istifadə
- güzəştli ipoteka mexanizmindən istifadə

81 2009-cu ildə ölkədə 1480 min kv.m. mənzil sahəsi istifadəyə verilib, 3 il sonra ölkədə mənzil probleminin tam həlli üçün tikinti həcmi nə qədər yüksəltmək lazımdır?

- 4 dəfə
- 2 dəfə
- 1,5 dəfə
- 2,5 dəfə
- tikinti həcmimin artımı ehtiyacı olanların mənzillə təminatın şərtləndirir.

82 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının planlaşdırılmasında təbii artım faktoru ilə birgə hansı göstəriciyə əsaslanmaq zəruridir?

- ölkədaxili miqrasiya proseslərinə
- əhalinin adət-ənənələri
- əhalinin cins strukturu
- tikinti sektorunda idarəetmə strukturuna
- əhalinin təhsil səviyyəsinə

83 əhalinin məişət xidmətlərinə tələbatı proqnozlaşdırılarkən hansı faktora əsaslanmaq lazım deyilir?

- məişət xidmətləri sferasının inkişaf səviyyəsi
- əhalinin sayın dinamikası
- məişət xidmətləri sferasının təşkilati-hüquqi strukturu
- məişət xidmətlərinin qiymət dinamikası
- əhalinin pul gəlirləri

84 Umumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrözəraq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır.

- Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır.
- Kənd təsərrüfatının və qida sənayesinin dəyişdirilməsi cəhətləri seçilməklə son 30 il ərzində AƏK-nin inkişafındakı tendensiyaların kompleks şəkildə təhlili həyata keçirilir. Daha uzun dövr ərzində (40-50 ilə qədər) AƏK-nin dinamikasında və strukturunda dövrilik açıqlanır.
- Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- İnteraksiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.

85 Umumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrözəraq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır

- Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır
- Aparılmış təhlil və müəyyən olunmuş dövrü qanunauyğunluqlar əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemlə «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- İnteraksiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.

86 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- mənəvi sfera
- təbii-ekoloji
- texnoloji
- tarixi
- sosial-siyasi

87 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsərf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- global iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülyü).
- milli iqtisadiyyatın strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülyü).
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatın quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülyü).

88 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- iqtisadi
- demoqrafik

- təbii-ekoloji
- global
- texnoloji

89 Məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansının tərtibi zamanı qruplaşdırmanın əsasında

- ümumi müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələr götürülür.
- təmiz-xalis sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.
- faktiki işlək sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən faktiki işlək sahələr götürülür.
- təmiz-xalis müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələr götürülür.
- ümumi sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.

90 İcmal maddi balansın əsasında

- istehsalın qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
- sahələrin qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
- sahələrin qruplaşdırılması deyil, müəssisələrin qruplaşdırılması durur
- müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, istehsalın qruplaşdırılması durur
- müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, məhsulların qruplaşdırılması durur

91 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə malikdir:

- bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir
- əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalının dəyəri son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulun dəyərilə eynidir
- həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir
- əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

92 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Səhv cavabı tapın:

- maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
- müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin mübadiləsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
- müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin dövriyyəsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
- maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
- maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,

93 Nə plan hesablamalarının belə sistemi matris formasında, balans modelinin əsas tənləklərindən birinə aid deyil:

- I – investisiya vektoru
- E – vahid matris,
- A – Aij texnoloji əmsalları matrisi,
- Y – son məhsul vektoru
- Y – son məhsul vektoru

94 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin qruplaşdırılması 25 sivilizasiyanın beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- sahələrarası sektorlararası, sivilizasiyalararası qarşılıqlı əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)

95 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- ΔM_j – j-cu sahədə istehsal güclərinin artımı
- ΔY_i – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının artımı
- Y_{sj} – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,

- Yi – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,
- Mj – j-cu sahədə istehsal gücləri,

96 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Cəhv cavabı tapın:

- maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
- xalq təsərrüfatının sahə quruluşu,
- maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
- maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
- maddi nemətlərin yığılı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,

97 Səhf cavabı tapın. Müəssisənin (firma korporasiya, təsərrüfat birliyi) strateji baş planı aşağıdakı suallara cavab verməlidir:

- son nəticənin ilkin nəzərdə tutulana uyğunluğu
- perspektivə müəssisənin məqsədləri
- cari və uzunmüddətli məsələlərin nisbəti
- müəssisənin əsas strategiyası və onun alternativləri
- daha çox əhəmiyyətli layihələr

98 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı nəticələrlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı məlumatlarla fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı plan rəqəmlərlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı proqnoz rəqəmlərlə fərqlənir
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı fərziyyələrlə fərqlənir

99 Hökumət bütün növ vergilər üzrə dərəcələrin aşağı salınmasını planlaşdırır. Dövlət büdcə gəlirləri üzrə nə gözlənilir?

- Gəlirlərin azalması da, artması da mümkündür
- Gəlirlər sabit qalacaq
- Gəlirlərin artımı baş verməlidir
- Gəlirlər mütləq azaldılmalıdır
- Gəlirlərin kəskin azalması ehtimalı böyükdür

100 1990-2003-çü illərdə Azərbaycanda su mənbələrinə cirkab suların axıdılması həcmiminin 3 dəfə azaldılması nə ilə izah olunur?

- ekoloji qurumların səmərəli fəaliyyəti ilə
- müəssisə və təşkilatlara sərt çərimələr tətbiqi ilə
- əksər kimya və neft-kimya müəssisələrinin fəaliyyətinin dayanması ilə
- ekoloji təmiz layihələrin tətbiqi ilə
- ekoloji mədəniyyətin yüksəlməsilə

101 1990-2005-çi illər ərzində dünyada meşələrin sahəsi ümumi torpaq sahəsinin 31,6%-dən 30,5%-nə qədər azalıb. 2005-çi ildən 2010-çu ilə qədər bu meydlə davam edibsə, indiki meşələrin sahəsi nə qədər olar?

- 40,9 mln kv km
- 39,5 mln kv. km
- 36 mln kv km
- 38,2 mln. kv. m.
- 37 mln kv km

102 Dünya üzrə atılan zəhərli qazların nə qədərini Azərbaycanın payına düşür?

- təxminən 2,5%-ni
- təxminən 0,1%
- təxminən 2%
- 1%
- təxminən 0,5%-ni

103 Dünya əhalisinin 4%-nin çəmləşdiyi ABŞ-da atmosfərə atılan zəhərli qazlar dünya göstəricisinin necə %-ni təşkil

edir?

- 6%
- 20%
- 24%
- 10%
- 4%

104 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstrukturlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
- baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən, informasiya və kadr resurslarını cəlb edən, ictimaiyyətlə əlaqə yaradan proqramın xoş imicini (simasını) yaradan direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .

105 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstrukturlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
- baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstrukturlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın və onun elementlərinin elmi-texniki səviyyəsinə və elmi təminatlığına cavab verir, onların yerinə yetirilməsinə müəlliflik nəzarətini həyata keçirir

106 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstrukturlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
- baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- hakimiyyətin, elm və biznesin aparıcı nümayəndələrini daxil edən, proqramın yerinə yetirilməsi üzrə bütün fəaliyyəti koordinasiya edən və onun nəticələrinə məsuliyyət daşıyan ali, baş Şura;

107 Ölkə əhalisi 10 mln nəfər, büdcə resursu 10 mld manatdır. Regionun k - əmsalı 1,5, əhalisi 1 mln nəfər, vergi resursu 1 mld manatdır. Region nə qədər transfert almalıdır?

- 0,4 mld manat
- 0,5 mld manat
- 0 manat
- 1 mld manat
- 0,2 mld manat

108 Regional inkişafın inteqral proqnozlaşdırma metodu nəyi nəzərdə tutmur?

- hər bir region üzrə lazımi analitik məlumatların aşkarlanmasıdır?
- ümumi dövlət maraqları ilə ayrı-ayrı regionların maraqlarının balanslaşdırılmasını
- hər bir regionun maraqlarının maksimal mümkün himayəsi
- ümumi dövlət və regional problemlərin həllinin uzlaşdırılmasını
- mərkəzi hakimiyyət maraqlarının mütləq üstünlüyünü

109 Regional sosial-iqtisadi inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks model özündə nəyi əks etdirir?

- sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini
- statik balans modelini, sahələrarası balans metodunu, Forsayt metodunu
- Forsayt metodunun, barometrik metodu, ekspert rəyi metodunu
- coxfaktorlu regressiya modellərini, statik və dinamik balans modellərini, ekonometrik modelləri, korrelyasiya modellərini
- sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini

110 Regional inkişafın proqnozlaşma və planlaşdırılmasında statik metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, büdcələrarası saldo
- regional ÜDM, investisiya həcmi, tikinti sifarişlərinin həcmi, məcmu mənfəət
- regional ÜDM, investisiya həcmi, amortizasiya ayırmaları, əmtəə dövriyyəsi
- regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, sahələr üzrə sənaye məhsulunun həcmi
- regional ÜDM, məcmu mənfəət, amortizasiya ayırmaları

111 Regional inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- regionlararası ticarət saldosu
- tikinti sifarişlərinin həcmi
- investisiyaların həcmi
- məhsul buraxılışının həcmi
- büdcələrarası saldo

112 Regionların sosial-iqtisadi inkişafına aid strateji planların və proqramların daha təkmil hazırlanması nəyi tələb edir?

- planlaşdırma və proqramlaşdırma işinin eksportlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları və ekspertlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
- proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin üç tərəfin iştirakı ilə həyata keçirilməsi
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma işinin bir başa regional idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini

113 Azərbaycanda necə iqtisadi rayon büdcə xərçələrini özə gəlirləri hesabına ödəyir?

- 2 iqtisadi rayon
- 3 iqtisadi rayon
- 1 iqtisadi rayon
- 5 iqtisadi rayon
- hec bir iqtisadi rayon

114 Azərbaycan Respublikasında regional sosial-iqtisadi vəziyyətin qeyri-bərabərliyini azaltmaq üçün hansı tədbirlərdən istifadə edilmir?

- regionlarda sosial infrastrukturun inkişaf etdirilməsi
- regionlara vergi güzəşti
- regionla güzəştli
- regionlarda istehsal infrastrukturunun dövlət tərəfindən yaxşılaşması
- azad iqtisadi zonaların yaradılması

115 Ölkə üzrə məcmu büdcənin həcmi 10 mld manatdır. Ölkə əhalisi 10 mln nəfərdir. Regionun əhalisi 1 mln, xüsusi əmsalı k- 1,5 olarsa, regiona tələb olunan resursu müəyyən edin:

- 1,2 mld manat
- 1,5 mld manat
- 1 mld manat
- 0,6 mld manat
- 2 mld manat

116 Regionun tələb edilən büdcə resursu T, sadə öz büdcə resursu BR olarsa, transfert həcmi - TH-i hansı formul müəyyən edər?

- $TH=T-BP$

$TH=T \times BP$

$TH=\frac{T}{BR}$

$TH=T+BP$

$TH=BP-T$

117 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal (hesablanmış) və real (istehlak qiymətləri indeksini nəzərə almaqla) əmək haqqı;
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri

118 Ölkə əhalisi – $\bar{O}$, region əhalisi R , orta ölkə üzrə büdcə B , region əhalisinin xüsusi əmsalı k olarsa, tələb olunan resurs hansı düsturla müəyyənləşməlidir?

$T = \frac{\sum B}{\bar{O} \cdot R} \cdot K$

$T = \frac{\sum B_r}{\bar{O}} \cdot \frac{R}{K}$

$T = \frac{\sum B_r}{R} \cdot \bar{O} \cdot K$

$T = \frac{\sum B_r}{\bar{O}} \cdot R \cdot K$

$T = \sum B \cdot \bar{O} \cdot R \cdot K$

119 Bazarda x məhsuluna tələbat artmaqdadır və bu məhsul istehsalı ilə bir necə müəssisə məşğul olur. Z müəssisəsi innovasiyaya 0,5 mln manat xərcləməyi və daha ucuz məhsul istehsalını planlaşdırır. Ekspert rəylərinə görə innovasiyanın yayılması müddəti 3 ildir və bundan başqa I il Z müəssisəsi 300 min, II il 250 min, III il 150 min əlavə mənfəət əldə edəcək. Innovasiya tətbiqinin effektini müəyyənləşdirin

- 250 min manat
- 92 min manat
- 700 min manat
- 200 min manat
- effekt yoxdur

120 İqtisadi region nədir?

- təbii, əmək və digər resurslarla təminatına görə fərqlənən ərazidir
- təbii-coğrafi, iqtisadi, resurs təminatı, sahibkarlıq və investisiya mühiti və s. Əlamətlərinə görə fərqlənən, tərkib elementlərinin vahid və tamlığına əsaslanan ərazidir
- təbii-iqlim, iqtisadi-sosial xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- təbii-iqlim, iqtisadi-siyasi əlamətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- təbii-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir

121 Regional siyasətin məqsədinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- regionun gəlirinin digər regionlarla bölüşdürülməsi
- regionların iqtisadi potensialının inkişaf etdirilməsi
- bütün ölkə üzrə təminat verilmiş yaşayış standartlarının təmini
- regionların istehsal üzrə optimal ixtisaslaşdırılması
- regionlardan orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi

122 Regional inkişafın planlaşdırılmasında.....

- strateji planlaşdırma və məqsədli proqramlaşdırmadan istifadə edilir
- yalnız indikativ planlaşdırma metodundan istifadə olunur
- strateji, indikativ planlaşdırmadan və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- indikativ planlaşdırma və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- yalnız məqsədli proqramlardan istifadə olunur

123 Azərbaycan Respublikası regionlarının 2004-2008-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramının əsas vəzifələrinə sadalananlardan hansı aid deyildir?

- yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq
- yeni iş yerləri açmaq
- ölkədaxili miqrasiyanın qarşısını almaq
- regionlarda sosial və istehsal infrastrukturunu inkişaf etdirmək
- regionlarda investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq

124 ərazi və əhalisinə görə Azərbaycanın ən böyük iqtisadi rayonu hansıdır?

- Şəki-Zakatala
- Gəncə-Qazax
- Abşeron
- Lənkəran
- Aran

125 Regionların inkişafının strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?

- regionun demoqrafik göstəriciləri
- regionda adambaşına ÜDM
- regional investisiyaların mütləq və nisbi həcmi
- region əhalisinin səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təminatı
- regionlarda yerli ödənişlərin mütləq və nisbi həcmi

126 Regional inkişafın strateji bazası olan regional sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması mərhələsinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- məqsədli proqramların hazırlanması
- regional proqnoz göstəricilərinin təhlili
- 10 illik retrospektiv göstəricilərinin təhlili
- dövlətin ümumi inkişaf planı daxilində regionların sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin müəyyən edilməsi
- regional inkişaf göstəricilərinin ilkin proqnozlarının hazırlanması

127 Regional inkişaf proqnozlaşdırılması zamanı hansı qrup göstəricilərdən istifadə edilmir?

- regionun xüsusiyyətlərinə müvafiq region inkişaf indikatorları
- proqnozlaşdırma dövrünün sonuna olan çıxış göstəriciləri
- ekspert qiymətləndirilməsi yolu verilən ssenari göstəriciləri
- baza ilinə aid giriş göstəriciləri
- 10 il öncəki retrospektiv göstəricilər

128 Donor-region nədir?

- zəngin ehtiyatlara malik olmayan region
- güclü iqtisadiyyata malik region
- gəliri xərclərini ödəməyən və buna görə mərkəzi hökumətdən vəsait alan region
- zəngin ehtiyatlara malik region
- yüksək büdcə gəlirinə malik olan region

129 Reipesient region nədir?

- yüngül sənaye regionu
- təbii və əmək resursları ilə zəngin olmayan region
- zəif iqtisadiyyata malik olmayan region
- aqrar region
- gəliri xərcindən çox olan region

130 Vertikal maliyyə tarazlaşdırılması.....

- hər bir regionun ehtiyacına mütənasib transfert olmasıdır
- Mərkəzi büdcədən verilən transfertlərin həcmnin ayrı-ayrı regionların transfert gəlirlərinin cəminə bərabər olmasıdır.
- hər bir regionun bərabər həcmdə transfert almasıdır
- bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transferidir
- regionlarda hər nəfərə düşən maliyyə xərclərinin bərabərləşməsidir

131 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (10% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 10 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

132 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- ev təsərrüfatlarının faktiki istehlakı (alınan öz təsərrüfatında istehsal olunan əmtəə və xidmətlərin dəyərini, həmçinin alınan sosial transfertlərin və güzəştləri)
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

133 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- dövlətin milli iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- ÜDM, ÜMM eləcə də onların vacib struktur elementlərinin miqyası və artım templəri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.

134 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

135 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisadi inkişafın resurs bazası – investisiyalar və onların mənbələri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

136 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisadi inkişafın resurs bazası – əmək və təbiət;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

137 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisadi inkişafın resurs bazası – elmi texniki potensial;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

138 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- material tutumu tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

139 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- Milli iqtisadiyyatın effektivliyidir;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

140 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- əmək məhsuldarlığıdır;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

141 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- fond tutumu tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

142 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

143 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- qiymət dinamikası;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

144 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- inflyasiya parametrləri;
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

145 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın maliyyə bazası – pul aqreqları.
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

146 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın maliyyə bazası – valyutaların məzənnələri.

147 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın maliyyə bazası – büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

148 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- demoqrafik – əhalinin sayı və dinamika sürəti, onun quruluşu, miqrasiya prosesləri;
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – insanların həyatı və təbiət resurslarının istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

149 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- hesablanmış və real təqaüdlərin orta həcmi;
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

150 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- iqtisadi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

151 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- sosial-siyasi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

152 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- mənəvi sfera - sosial mədəni strukturun üstünlüyü, mədəniyyət, elm, kəşf təhsil cəmiyyətin mənəvi vəziyyətinin inkişaf səviyyəsi, dini həyatın fəallığı və onun cəmiyyətə təsiri, ideoloji vəziyyət, sivilizasiya dəyərli sistemi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

153 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- əhalinin pul gəlirləri – nominal, real və əhalinin hər nəfərinə düşən, əmək haqqı, təqaüd və digər sosial ödəmələr, sahibkarlıq fəaliyyətindən və mülkiyyətdən gəlirlər; sərəncamda olan pul gəlirləri – məcburi ödəmələri və üzvlük haqqlarını çıxmaqla:
- iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

154 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- texnoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti)
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).

- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

155 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- təbii-ekoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

156 Üfüqi büdcə tarazlaşdırılması.....

- hər bir regionun büdcə xərclərinin artırılmasıdır
- ayrı-ayrı regionların büdcə xərcləri üzrə differensasiyanın aradan qaldırılmasıdır
- hər bir regionun eyni həcmdə transfert olmasıdır
- hər bir regionun büdcə xərclərinin itticarıdır
- bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transfertidir

157 Büdcə təyinatlı modelində istifadə edilən k əmsalı nəyin əsasında müəyyənləşir?

- transfert alan ərazi vahidinin şəhər və ya digər yaşayış məntəqəsinə mənsub olması əsasında
- region əhalisinin yerli xüsusiyyətləri əsasında
- transfert alan region və ya yaşayış məntəqəsinin iqtisadi inkişaf səviyyəsi əsasında
- transfert alan regionun əhalisinin sayı əsasında
- transfert alan regionun ərazisinə əsasən

158 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- ev informasiya sistemləri,
- mikroelektronika, mikroprosessor texnikası
- mikroorqanizmlərin genetik mühəndisliyi,
- biotexnologiya
- ı səviyyəli informasiya,

159 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- qeyri istehsalat sferasının texnologiyaları
- elmin komp yuterləşdirilməsi,
- qlobal tibbi informasiya sistemləri
- internet informasiya sistemləri,
- məlumat bazaları

160 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- investisiyaların inkişafının dəyişməsi
- iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsində elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- əmtəələrin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- xidmətlərin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- istehsal üsullarının dəyişməsi

161 Müəssisə 2 alternativ layihədən birini seçməlidir. Hər iki layihə üzrə xərclər 10 mln manat planlaşdırılıb. Layihələrə sərf olunacaq kapitalın dəyəri 10%-dir. Layihələr 1 ilə gercəkləşəcək. növbəti ildə birinci layihə üzrə 5 mln, ikinci layihə üzrə 4mln pul axını planlaşdırılır. Sonrakı ildə birinci layihə 6 mln, ikinci layihə 7 mln pul axını vəd edir. Sonuncu ildə birinci layihə üzrə 5 mln ikinci layihə 5,5 mln pul daxil olması planlaşdırılır. xalis cari dəyər metodu əsasında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edin.

- Birinci layihə üzrə XSD 3,3 mln, ikinci layihə üzrə XSD 4,1 mln manat
- Birinci layihənin XCD-si 3,26 mln, ikinci layihənin XSD-si 3,4 mln manat

- Birinci layihə üzrə XCD 3,26 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln
- Birinci layihə üzrə XSD 3,0 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln
- Birinci layihə üzrə XSD 4 mln, ikinci layihə üzrə 3 mln manat

162 Müəssisə 2 layihə planlaşdırır. Hər iki layihə üzrə məsrəflərdən 10 mln manatdır. İkinci layihə növbəti 3 ildə hər il 5mln manat, ikinci layihə hər il 5,3 mln manat pul daxil olması vəd edir. Birinci layihə üzrə maliyyə kapitalının dəyəri 10%, ikinci layihə üzrə 12%-dir. Layihələrdən hansının nə qədər səmərəli olduğunu xalis cari dəyər metodu əsasında müəyyən edir.

- Birinci layihə ikincidən 1mln manat səmərəlidir
- Birinci layihə ikincidən 0,3 mln manat çox səmərəlidir.
- Hər iki layihə üzrə effektivlik eynidir.
- İkinci layihə 0,9 mln manat səmərəlidir.
- İkinci layihə birincidən 0,3 mln manat səmərəlidir.

163 Layihə üzrə məsrəflər 12,7 mln manatdır. Layihə növbəti 3 ildə Hər il 5,5 mln manat pul daxil olması vəd edir. Layihənin daxili mənfəət normasını müəyyənləşdirin.

- 15%
- 10%
- 11%
- 12%
- 14%

164 Layihənin məsrəfi 10 mln manat, istifadə olunan kapitalın dəyəri 10%, 3 il ərzində hər il pul daxil olmaları 5 mln manat planlaşdırılır. Layihənin rentabellilik indeksini müəyyən edin.

- 1,6
- 1,24
- 1,5
- 1,1
- 1,4

165 Layihənin maliyyələşdirilməsi üçün 30% borc kapitalındakı, 30% səhm buraxılışı hesabına maliyyədən, 40% müəssisənin mənfəətdən istifadə planlaşdırılır. Borc kapitalının dəyəri 15%, səhmdar kapitalının dəyəri 10%, bölünməmiş mənfəətin dəyəri 17%-dir. Layihə kapitalının dəyərini müəyyələşdirin

- 15,6%
- 15%
- 10%
- 17%
- 14,3%

166 Müəssisə investisiya layihəsini reallaşdırmaq üçün 15% dərəcə ilə kredit əldə edir. Mənfəətdən verginin 20% olduğunu nəzərə alıb, borc kapitalının dəyərini müəyyən edin.

- 12%
- 15%
- 10%
- 11%
- 13%

167 Korparasiyanın əhmiyyətinin β əmsalı 0,8 dir. Dövlət xəzinə istiqrazları üzrə gəlirlilik 5%, qiymətli kağızlar bazarı üzrə orta gəlirlilik 15%-dir.

- 9%
- 10%
- 16%
- 13%
- 20%

168 Risk nədir?

- təhlükəli şərait
- qeyri-müəyyənlik
- İtki, zərər
- əlverişsiz şərait
- itki və zərərlərə səbəb olan hadisələrin başverməsi ehtimalı

169 Sadalananlardan hansı Azərbaycanda investisiya risklərinə aid deyil

- müəssisədaxili risk
- istesal faktlarının qiymət riski
- hazır məhsulun qiymət riski
- kriminal riski
- bazardakı təəddüdlər

170 Layihə riski hansı metodla qiymətləndirilmir?

- xalis cari dəyər metodu.
- həssaslığın təhlili
- »monte-karlo«
- ssenari təhlili
- qərarlar ağacının təhlili

171 Sadalananlardan hansı ABŞ-nın elmi-tədqiqat prioritetlərinə aid deyil:

- Neft-kimya tədqiqatları
- İqlim dəyişmələri
- Qlobal informasiya şəbəkələri
- Antiterror xarakterli tədqiqatlar
- Nanotexnologiyalar

172 Sadalananlardan hansı makroinnovasiya strategiyalarına aid deyil:

- Texnoloji ixrac
- Texnoloji qapalılıq
- Mərhələli bölgü
- Təşəbbüsün ötürülməsi
- Texnoloji idxal

173 Ölkənin elmi-tədqiqat sferasının vəziyyətinin qiymətləndirilməsində hansı göstərici çox az əhəmiyyətə malikdir

- Elmi kadr heyətinin yaş strukturu
- Patentlərin say
- Elmi-tədqiqat məsrəflərinin ÜDM-də payı
- Hərbi xarakterli elmi-tədqiqat məsrəflərinin həcmi
- Elmi kadr heyətinin gender strukturu

174 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- investisiya riskləri
- innovasiya dəyişmələri,
- investisiya dəyişmələri,
- innovasiya təlatümü,
- investisiya təlatümü,

175 altıncı texnoloji sistemin strukturuna aid deyil

- səviyyəli informasiya,
- nanotexnologiyalar
- insan və heyvanların genetik mühəndisliyi
- alternativ energetika
- qlobal informasiya şəbəkələri

176 x layihəsinin risklərinin ekspert qiymətləndirilməsinə görə 10% ehtimalla layihənin xaric cari dəyəri (xCD) 60 mln manat, 70% ehtimalla 50 mln manat, 20% ehtimalla 30 mln manat olacaq. Layihənin gözlənilən qəlirliyi müəyyən edin.

- 45 mln manat
- 140 mln manat ,
- 40 mln manat
- 47 mln manat.
- 35 mln manat

177 Layihə xərcləri 10 mln, hər il 5 mln olmaqla üç il ərzində 15 mln manat satış həcmi planlaşdırılır. Dəyişən xərclər satış həcmindən 50%-dir. Satış həcmi 10% azalanda, dəyişən xərclər 10% artanda layihənin xalis cari dəyəri nə qədər azalır?

- hər iki halda XCD sabit qalır.
- satış həcmi 10% azalanda XCD 1,35 mln manat, dəyişən xərclər 10% artanda XCD 1,68 mln manat azalır.
- satış həcmindən 10% azalması XCD 1,5 mln. manat, dəyişən xərclərin 10% artması XCD-ni 1,2 mln manat azaldar.
- hər iki halda layihənin XCD-si 0,27 mln azalır
- hər iki halda XCD 1,43 mln manat azalır

178 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- Heç biri
- sifarişçilərə
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktora);
- icra edici aparatlara
- Hamısı

179 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır

- Heç biri
- elmi rəhbərlərə (baş və birinci konstruktora);
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktora);
- icra edici aparatlara
- Hamısı

180 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- Heç biri
- icra edici orqanlara
- elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- icra edici aparatlara
- Hamısı

181 2010 –cu ildə ölkənin valyuta ehtiyatları 20 mld dollar olub. 2015ci ildə cari əməliyyatlar üzrə saldonun 10 mld manat təşkil edəcəyi planlaşdırılır.kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatlı saldo 5mld planlaşdırılır.2015-ildə valyuta ehtiyatları neçə olar (1man =1,25dollar)

- 28,75 mld dollar
- 18,75 mld dollar
- 8,75 mld dollar
- 26,25 mld dollar
- 9,5 mld dollar

182 əgər tədiyyə balansının cari hesabı üzrə nisbət saldo planlaşdırılırsa

- Heç bir cavab düz deyil
- Ölkəyə kapital axının baş verəcəyi də nəzərə alınmalıdır
- Xalis valyuta ehtiyatlarının sürətlə artımı gözləniləndir.
- Ölkədən xalis kapital axının baş verməsi gözləniləndir
- Valyuta ehtiyatlarının stabilliyi gözləniləndir

183 Cari əməliyyatlar üzrə defisit əsasən nəyin hesabına maliyyələşdirilir?

- Xalis kapital axını hesabına
- Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları hesabına
- Birbaşa xarici investisiyalar hesabına
- Xarici portfel investisiyalar hesabına
- Ticarət kreditləri hesabına

184 Real valyuta kursları

- Fərqli ölkələrdə istehsal olunmuş məhmulaların nisbi qiymətidir.
- Milli valyutaların digər ölkələr valyutalarına dəyişməsi nisbətidir.
- Ölkə hökuməti tərəfindən müəyyən edilən kursdur.
- Milli valyutaların ABŞ dollarına nisbətidir
- Milli valyutaların avropaya nisbətidir.

185 Hansı halda xarici valyutanın kursunun yüksəlməsi baş vermir?

- Xarici ölkədə faiz dərəcələri yüksələndə
- ölkədə pul təklifi artanda
- Xarici ölkədə pul təklifi azalanda
- Xarici ölkədə ÜDM-in mütləq azalması baş verəndə
- Ölkədə faiz dərəcələri aşağı düşəndə

186 Tədiyyə balansında cari əməliyyatlar üzrə mənfi saldo planlaşdırılır. Bu halda xarici valyutanın kursu.

- Heç bir cavab düz deyil.
- Artacaq.
- Azalacaq.
- Sabit qalacaq
- Tərəddüdə məruz qalacaq

187 Ölkənin tədiyyə balansında kapital hesabı balansı üzrə mənfi saldo planlaşdırılır və buna görə də mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının azalması zərurəti yaranır.Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarından istifadə ölkə iqtisadiyyatından inkişafında nə təsir göstərəcək?

- Heç bir cavab düz deyil
- Bazarda valyuta təklifinin artması milli pul vahidinin mövqeyini gücləndirməklə iqtisadi inkişafı stimullaşdıracaq.
- Pul bazarında xaric valyuta təkliflərinin artması, milli valyuta təklifinin nisbi və ardıcıl olaraq, iqtisadi artımın yavaşmasına səbəb olur.
- Valyuta qeyri-stabilliyi yaratmaqla, iqtisadiyyatda böhranı səbəb olur

- Xarici məhsulların ölkə bazarına daxil olma imkanların artmaqla, milli istehsalçılara zərbə vurur

188 2015-ci ildə cari əməliyyatlar hesabı üzrə 20 mld müsbət saldo planlaşdırıb. kapital transfertlər üzrə daxilolma və .dənişlər 0-olacaq. Birbaşa investisiya daxilolması 5mld dollar, məxarici 3mld dollardır. Portfel investisiya məxarici 2,5mld dollar, daxilolması 1,5 mld dollar planlaşdırılır Digər investisiyalar üzrə saldo – 0,5 mld dollardır. Ehtiyat aktivlərin dəyişməsinə nə qədər planlaşdırmaq olar?

- 17,5 mld dollar
 -22,5 mld dollar
 -17,5 mld dollar
 -25 mld dollar
 22,5 mld dollar

189 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 layihənin icraçıları və həmicraçıları
 layihənin iştirakçıları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 layihələrin yerinə yetirilməsi texnika

190 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün resurslar
 layihənin iştirakçıları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
 layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

191 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
 maliyyələşdirmə mənbələri və maliyyə axınları
 layihənin iştirakçıları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

192 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 risklər və onların minimumlaşdırılması
 layihənin iştirakçıları
 layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

193 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
 konturlar üzrə minimum hesablamaları
 altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
 müəyyən blokun layihələri üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları

194 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
 altproqramlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
 altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
 konturlar üzrə minimum hesablamaları

195 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- konturlar üzrə minimum hesablamaları
- altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
- konturlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları

196 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
- layihənin iştirakçıları;
- layihənin yekun nəticələrinin (məhsulun) məzmunu, rəqabətqabiliyyətliyi
- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

197 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- layihənin iştirakçıları;
- layihələrin yerinə yetirilməsi texnologiyası
- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika

198 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
- layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- layihənin iştirakçıları;
- layihənin reallaşdırma effektivliyi (kommersiya layihələri üçün – zaman amilinin nəzərə alınması ilə özünüödəmə müddəti).
- layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

199 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcmünün müəyyənəndirilməsidir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimlənir.

200 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimlənir.

201 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir (bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir);
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

202 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şəhmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

203 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şəhmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şəhmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

204 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şəhmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcmnin müəyyənləşdirilməsidir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

205 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir
- konturlar üzrə minimum hesablamaları
- altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
- İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli proqram (milli layihə) üzrə yekun qiymətləndirməni verir.

206 Dövlət büdcəsinin gəlirlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar
- Həmkarlar İttifaqına ödənişlər
- gəlir vergisi
- ƏDV
- nəqliyyat vasitələrinin texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan rüsum

207 Dövlət büdcə xərclərinin strateji proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında hansı amil daha üstün rol oynayır?

- hərbi faktor
- siyasi faktor
- sosial faktor
- demoqrafik faktor
- texnoloji faktor

208 Sadlananlardan hansı dövlət büdcə xərclərinə aid deyil?

- Milli Məclisin saxlanma xərcləri
- Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər
- müdafiə xərcləri
- Təhsil xərcləri
- ARDNŞ tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər

209 Dövlət büdcəsinin xərclərinin planlaşdırılmasında hansı metodlardan daha çox istifadə olunur?

- hec birindən
- proqram-məqsədli metol

- yalnız normativ metod
- normativ, proqram- məqsədli və birbaşa hesablama metodu
- birbaşa hesablama metodu

210 Sadalananlardan hansı proqram məqsədli metod əsasında planlaşdırılır?

- Ali Təhsil sisteminin baloniya prosesinə keçidi ilə bağlı məsrəflər planlaşdırılarkən
- ölkənin icmali su təminatının yaxşılaşdırılmasına məsrəflər planlaşdırılarkən
- dövlət hesabına xaricə təhsil almaga göndərilən tələblərə məsrəfləri planlaşdırarkən
- xroniki xəstələrin pulsuz dərman təminatına məsrəfləri planlaşdırarkən
- dövlət ali təhsil müəssisəsinin xərclərini planlaşdırılarkən

211 Təhsil səviyyə və s. xərclərin planlaşdırılmasında istifadə edilən xətti modeldə – $y=ax_1+ax_2+\dots+ax_n$ modelində a nəyi. x nəyi ifadə edir?

- a – normativ xərclər, x – iqtisadi fəal əhali
- a – adambaşına büdcə xərci, x – məşğul əhəlinin sayı
- a – hər nəfərə normativ xərc, x – konkret dövlət xidmətindən istifadə edən əhali sayını
- a – hər nəfərə düşən normativ xərci, x – ümumi əhali sayını
- a – əmək ehtiyatlarına aid olmayanlara düşən büdcə xərci, x – işsizlər

212 Ölkə orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər bir sinfin həftəlik dərslər yükü 30 saat, hər bir müəllim üçün qanun üzrə həftəlik dərslər yükü 18 saatdır. Müəllim sayına tələbatı müəyyənədirin.

- 200 min nəfər
- 140 min nəfər
- 60 min nəfər
- 120 min nəfər
- 250 min nəfər

213 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənədirin:

- etimallığa əsaslanan təhlil
- taktiki planlaşma
- indikativ planlaşma
- firma daxili planlaşma
- operativ planlaşma

214 Stratejiya firmanın funksional şöbələri və xidmətləri tərəfindən işlənilir hazırlanır:

- tənzimləmə strategiyası
- idarəetmə strategiyası
- qısa müddətli strategiya
- instrumental strategiya
- fərqləndirmə strategiyası

215 Keçmişə istiqamətlənmiş planlaşdırma:

- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- taktiki planlaşma
- operativ planlaşma
- qeyri-aktiv planlaşdırma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma

216 Müasir dövrdə istiqamətlənmiş planlaşma:

- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- qeyri-aktiv planlaşdırma
- operativ planlaşma
- cari planlaşma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma

217 Gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşma:

- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma

- qeyri-aktiv planlaşdırma
- perspektiv planlaşma
- taktiki planlaşma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma

218 Planlaşmanın əsas metodlarından biri aşağıdakılardır:

- obyektlərə nəzarət
- balans
- morfoloji analiz
- ekspert
- ekstropolyasiya

219 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- statistik təcrübə metodu
- ekstropolyasiya
- balans
- morfoloji analiz
- obyektlərə nəzarət

220 2011-ci il təhsil ilinin əvvəlinə ölkədə orta məktəblər üzrə sinif sayı 100 min olub. Təhsil ilinin sonuna sinif sayı 120 minə yüksəlib. Maliyyə ili üçün sinif sayını necə planlaşdırmaq lazımdır?

- 120 min
- 100 min
- 106666
- 110 min
- 115

221 əgər əhalinin orta gəlirləri dinamik yüksəlsə iqtisadiyyatın strukturunda hansı dəyişmələri planlaşdırmaq mümkündür?

- hasilat sənayesində artımı
- toxuculuq sənayesində artımı
- yeyinti sənayesində artımı
- uzunmüddətli istehlak mallarına və xidmətlərə tələbatın yüksələcəyini və bu sahələrdə yüksək artımı
- kənd təsərrüfatının ÜDM-dəki payının nisbi yüksəlməsini

222 Struktur planlaşdırılmasının iterasiya rejimində hazırlanması nəyi nəzərdə tutur?

- sahə göstəricilərinin ayrı-ayrı alt sistem göstəriciləri ilə uzlaşdırılmasını
- ayrı-ayrı sahələrin məhsullarına tələbatın müəyyənlişməsi
- ayrı-ayrı sahələr üzrə resurs tələbatının müəyyənlişməsi və bu əsasda məcmu resurs tələbatının planlaşdırılması
- ayrı-ayrı sahələr üzrə istehsal həcminin müəyyənlişməsi və bu əsasda makroiqtisadi göstəricilərin planlaşdırılması
- makroiqtisadi göstəricilərin struktur göstəriciləri ilə və ardıcıl olaraq sahənin ayrı-ayrı alt sistemləri göstəriciləri ilə uzlaşdırılması əsasında plan göstəricilərinin müəyyənlişdirilməsini

223 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasının əsas vasitəsi hansıdır?

- proqramlaşdırma
- sahələrarası balans metodu
- direktiv planlaşdırma
- indikativ planlaşdırma
- direktiv planlaşdırma

224 ETT nəticələri sahələrarası balans üzrə çoxvariantlı hesablanmaları hansı səbəbdən şərtləndirilir?

- ETT nəticələrinin məhsul vahidinə resurs məsrəfini və ardıcıl olaraq texnologiya əmsalları azaltmaq ehtimallarından
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə xammal məsrəfi azaldığından
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə düşən material məsrəfi azaldığından
- ETT-nin inkişafı əlavə resurs cəlbini tələb etdiyindən
- ETT nəticələrinin əmək resurslarına qənaətə imkan yaratdığından

225 Milli proqramların təminatının ən vacib elementi hansılardır?

- informasiya, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
- normativ-hüquqi baza, informasiya, kadr
- proqramın tədqiqat-konstruktor və investisiya istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi
- biznes-planlar hazırlanması, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
- normativ-hüquqi baza, biznes-planların hazırlanması

226 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- son tələbin əsas komponentləri üzrə perspektiv miqdarının müəyyənləşdirilməsinə
- sənayenin ayrı-ayrı sahələri üzrə perspektiv məhsul və məsrəf göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsinə
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə məhsul buraxılışı həcmələrinin müəyyənləşdirilməsinə
- perspektiv müddətə son tələbin əsas komponentlərinin, həmçinin ölkə təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrində məhsul buraxılışı və resurs məsələki göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi
- iqtisadiyyat sahələri üzrə əmək və kapital resurslarına olan perspektiv tələbatın həcmünün müəyyənləşdirilməsinə

227 İqtisadiyyatın struktur proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına olan əsas tələblərdən biri:

- ayrı-ayrı sahələrin inkişafı ilə bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf fərdləri arasındakı qarşılıqlı əlaqənin nəzərə alınmasıdır
- planlaşdırmanın direktiv xarakterdə olmasıdır
- planlaşdırmanın normativ metrodə əsaslanmasıdır
- proqnozlaşdırmanın ekspert qiymətləndirilməsi metodundan əsaslandırılmasıdır
- planlaşdırmanın indikativ xarakterdə olmasıdır

228 İqtisadiyyatın strukturunun strateji planlaşdırılması ilk mərhələsində hansı məsələ həllini tapır:

- sənaye sahələrinin inkişaf templəri müəyyən edilir
- ayrı-ayrı sahələrin inkişaf templəri müəyyən olunur
- iqtisadiyyatın zəruri sahə strukturunun formalaşması üçün lazım olan istehsal resurslarının həcmi və tərkibi müəyyən olunur
- iqtisadi inkişaf tələbatlarına uyğun olaraq ölkə iqtisadiyyatının sahə strukturu müəyyənləşdirilir
- bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının resurslara olan tələbatı müəyyənləşir

229 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım modeli deyil?

- Solon modeli
- Artur Lyus modeli
- Xarrod-Domaz modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- Modilyani-Miller modeli

230 Gələcək 10 il müddətində ÜDM-də sənayenin payının 40%-dən 20%-ə qədər azaldılması planlaşdırılır. Sənayedə yaradılan əlavə dəyərin mütləq həcmi necə dəyişəcək?

- artma və ya azalma mütləq deyil
- azalma ehtimalı böyükdür
- mütləq artacaq
- mütləq azalacaq

231 Sadalananlardan hansı önlayıcı göstəricilərə aiddir?

- Tikintiyə yeni icarələrin indeksi.
- orta bank faiz dərəcəsi,
- məşğulları sayı
- orta işsizlik müddəti,
- kommersiya borcları,

232 Sadalananlarda hansı gecikmiş göstəricilərə aiddir

- materialların qiymətinin dəyişməsi
- istehlak malları üçün yeni sifarişlər
- sənaye istehsalı indeksi
- istehlak kreditin fərdi gəlirə nisbəti
- səhmlərin qiyməti indeksi

233 Delfi metodu nəyə əsaslanır.

- 1000 nəfər ekspertin rəyinə
- bir neçə min nəfər ekspertin rəyinə
- yüz ekspertin rəyinə
- bir neçə ekspertin rəyinə
- əsas on ekspert tərəfindən makroiqtisadi göstəricilərin təhlili əsasında hazırlanmış rəyə

234 əgər diffuziya indeksi 70%-dirsə iqtisadiyyatda nə gözlənilir

- iqtisadi artım
- istehsalın qismən ixtisası
- iqtisadiyyatın tənəzzülü
- iqtisadiyyatın stabilləməsi
- istehsal həcminin dəyişməməsi

235 SWOT analizdə nə öyrənilir?

- siyasi risklər
- firmanın inkişaf imkanları
- firmanın güclü tərəfləri
- firmanın zəif tərəfləri
- firmadaxili risklər

236 Makroiqtisadi planlaşdırmada hansı metoddan istifadə olunur?

- trend metodu
- normativ metod
- normativ metodu
- ekonometrik metod
- balans metodu
- rentabellik indeksi

237 2011-ci ildə ÜDM 40 mld manatdırsa, sabit ekstrapolyasiya metoduna görə 2012-ci ildə ÜDM-in həcmi nəyə bərabər olar?

- 39 mld manata
- 40 mld manata
- 35 mld manata
- 45 mld manata
- 42 mld manata

238 Hansı formul proporsional dəyişən ekstrapolyasiya metodunu xarakterizə edir:

$Y_{t+1} = Y_t + k \cdot \Delta_{t-1}$

$Y_{t+1} = Y_t - K$

$Y_{t+1} = Y_t + K$

$Y_{t+1} = f(\Delta C, g_0, g_j, E, V)$

$Y_{t+1} = Y_t + \frac{\Delta Y}{K}$

239 2011-ci ildə ÜDM= 40 mld manat, k=1,5 olarsa, proporsional dəyişən ekstrapolyasiya modelinə görə 2012-ci ildə ÜDM həcmi nəyə bərabər olar?

- 47 mld manat
- 44 mld manat
- 42 mld manat
- 46 mld manat
- 45 mld manat

240 Zaman sıraları nədən təşkil olunur:

- 6 illik artım templəri göstəricilərindən.
- 5 illik məhsul istehsalı göstəricilərindən,
- üç illik məhsul satışı göstəricilərdən,
- müvafiq mərhələlərə uyğun olan müxtəlif göstəricilərdən
- 10 illik qiymət göstəricilərindən

241 Zaman sıralarında hansı variasiya mənbələri var?

- mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr.
- trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr,
- trend, mövsümi dəyişmələr,
- Trend
- trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr, siyasi-qeyri-stabillik

242 Müəssisə 2010-cu ilin 1 kvartalında 190 min, 2-ci kvartalda 370 min, 3-cü kvartalda 300 min, 4-cü kvartalda 220 min manatlıq, 2011-ci ilin 1 kvartalında isə 280 min manatlıq məhsul satıb. 2010-cu ilin 3-cü kvartalı üçün mövsümi indeks neçə olar?

- 1,07
- 0,96
- 0,84
- 0,76
- 1,2

243 Barometrik metoda görə gələcək...

- uzunmüddətli tarixi dövr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz.
- ehtimal olunan elmi-texniki yeniləşmələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər.
- uzunmüddətli tarixi dövrün təhlili əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz

244 Sadalananlardan hansı üst-üstə düşən göstəricilərə aid deyil?

- istehsal və ticarət həcmi.
- dövriyyədə olan pul kütləsi,
- fərdi gəlirlər
- məşğulların sayı,
- sənaye istehsalı indeksi,

245 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- meşə xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- 4. iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

246 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- mineral xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

247 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;

- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

248 Nəyə görə ASK-nın inkişafının strateji planlaşdırılmasında uzunmüddətli retrospektiv göstəricilər təhlil edilməlidir?

- ASK əhəmiyyətli bir sektor olduğu üçün
- hazırlanan plan və proqramların informasiya əsasının zənginliyi üçün
- ASK inkişafının irsi-tarixi aspektlərinin dərki üçün
- ASK inkişafının yerli xüsusiyyətlərinin müəyyənəlməsi üçün
- ASK-nın inkişaf dinamikasının və struktur dəyişmələrinin dövrülüyünü müəyyənləşdirmək üçün

249 ASK inkişaf və struktur dəyişmələri dövrlərinin müəyyən olunması hansı məsələlərin həllinə imkan yaradır?

- sadalananların hamısı həllini tapır
- ASK-dakı tərəddüdlərin müddətləri müəyyənləşir
- dövrü tərəddüd və struktur dəyişmələrinin qanunauyğunluqları öyrənilir
- ASK-dakı faktiki vəziyyətin ən problemlı «nöqtələri» aşkarlanır
- problemlı «nöqtələrin» perspektiv diaqnostikası aparılır

250 Adətən, ASK strateji inkişaf proqnozları hansı variantlar üzrə aparılır?

- sosial və informasiya parametrləri üzrə
- inersiyalı inkişaf və innovasiyalı inkişaf ssenariləri üzrə
- dayanıqlı və dinamik inkişaf ssenariləri üzrə
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə
- ekoloji və iqtisadi parametrlər üzrə

251 ASK-nın innovasiya inkişaf proqnozlaşdırılmasında daha çox hansı metoddan istifadə edilir?

- ekspert rəyi metodundan
- borometrik
- ekstropolyasiya metodundan
- ekonometrik modeldən
- normativ metoddan

252 Azərbaycanda ASK-nın inkişafında ən çox istifadə olunan planlaşdırma və proqnozlaşdırma forması hansıdır?

- orta müddətli planlaşdırma
- indikativ planlaşdırma
- direktiv planlaşdırma
- məqsədli-proqram
- operativ planlaşdırma

253 ABŞ-da bir traktorun təxmini ağırlıq yükü 28 hektardır. ABŞ səviyyəsinə yüksəlmək üçün Azərbaycan kənd təsərrüfatı sektoruna nə qədər traktor lazım olar? (əkin sahələrti 1 mln 833 min kv km)

- 66321
- 65471
- 72468
- 45230
- 40324

254 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- meşə xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

255 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- mineral xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacağıın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

256 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- enerji sektorunun və onun sahələrinin iqtisadiyyatın strukturunda payı (məcmuu buraxılışda və ÜDM-də),
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

257 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ixracın strukturunda yanacağıın payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacağıın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

258 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ixracın strukturunda mineral payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacağıın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

259 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ixracın strukturunda meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacağıın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

260 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ixracın strukturunda yanacağıın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

261 Azərbaycanda xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- global maliyyə bazarlarına təcridi inteqrasiya
- ixracda qeyri-neft və emal sənayesi məhsullarının payını artırmaq
- idxalda ərzaq məhsullarının payını artırmaq
- ikitərəfli və coxtərəfli xarici iqtisadi əlaqələri formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək
- Rusiya ilə xarici iqtisadi əlaqələrə xüsusi önəm vermək

262 1999-cu ildə ölkənin ixracında qeyri-neft məhsullarının həcmi 198 mln dollar, 2009-cu ildə isə 1054 mln olub. Müvafiq artım tempələri ilə 2020-ci ildə qeyri-neft ixracının həcmi müəyyən edin.

- 7 mld dollar
- 5 mld dollar
- 5 mld 611 mln
- 4 mld 322 mln dollar
- 6 mld 455 mln dollar

263 1999-cu ildə ölkənin idxalında ərzaq məhsulları 207 mln dollar paya malik olublar. 2009-cu ildə ərzaq məhsulları idxalı 519,6 mln dollar olub. Bu tendensiya saxlanılırsa, 2020-ci ildə ərzaq idxalının həcmi nə qədər olar:?

- 1 mld 304 mln dollar
- 1 mld 405 mln dollar
- 555 mln dollar
- 986 mln dollar
- 742,5 mln dollar

264 Qərbdəki depopulyasiya meyli, dig.ər regionlardakı nisbi yüksək təbii artım orta müddətli pierspektivdə nəyi proqnozlaşdırmağa əsas yaradır?

- qlobal ticarətin zəifləməsini
- Qərbdə inkişafın zəifləməsi, digər regionlarda dinamik artımı
- miqrasiya proseslərinin güclənməsini
- dünyanın iqtisadi-siyasi güc mərkəzlərinin dəyişməsini
- beynəlxalq integrasiyanın zəifləməsini

265 Müasir qlobal enerji böhranını şərtləndirən ən mühüm faktor hansıdır?

- dünya üzrə ÜDM-in kəskin artımı
- Çin, Hindistan, Braziliya kimi ölkələrdəki uzun müddətli və dinamik artım
- OPEK-in hasilat siyasəti
- Rusiyanın dünya enerji böhranındakı manevrləri
- iri neft şirkətlərinin enerji satışı bazarındakı manevrləri

266 Azərbaycan Respublikasında xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə etmək zəruridir

- sadalananlardan hamısı
- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi və strukturu
- enerji daşıyıcıların qiymət dinamikası
- istehsalda ixracın, istehlakda idxalın payı
- dolların kursunun dinamikası

267 Azərbaycanın valyuta kurslarını strateji planlaşdırılmasına əsas zərurəti nədən irəli gəlir?

- xarici qiymətli kağızlar üzrə gəlirliliyin azalmasının qarşısını almaq
- əsas valyuta ehtiyatlarının dollar və avroda saxlanması, beynəlxalq neft satışlarının dollarla reallaşması, Neft Fondunun əhəmiyyətli vəsaitlərinin xarici qiymətli kağızlara yönəldilməsi
- valyuta kurslarının tərəddüdlərinin qlobal sistemə, ardıcıl olaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri müəyyənləşdirməyə, bu təsirin neqativ nəticələrini minimallaşdırmaq
- milli valyutanın kursunun çevik dəyişməsi mexanizmləri ni formalaşdırmaq
- valdyuta ehtiyatlarının nisbi dəyərsizləşməsinin qarşısını almaq

268 Aqrar-sənaye kompleksinin (ASk) əsas funksiyalarına sadalananlardan hansı aid deyil?

- ekoloji
- iqtisadi
- sosial
- tənzimləyici
- innovasiya və transformasiya

269 Kioto protokoluna hansı inkişaf etmiş ölkələr qoşulmayıb

- İsveç
- ABŞ

- Almaniya
- Fransa
- Rusiya

270 Dünya əhalisinin 2,3%-nin yaşadığı və dünya ÜDM-in 1,1%-nin istehsal olunduğu Rusiyada atmosfərə dünya üzrə məcmu göstəricisinin 6,3%-i həcmində zəhərli qaz atılır. Bu vəziyyəti nə ilə izah edilir?

- Rusiya istehsalında yüksək enerji tutumlu texnologiyalardan istifadə olunur
- Rusiyanın soyuq iqlimi daha çox enerji resurslarından istifadə edir
- Rusiyada ekoloji mədəniyyət səviyyəsi çox zəifdir
- Rusiyada ekoloji problemlərin həllinə ictimai dəstək yoxdur
- Rusiyanın dövlət ekoloji qurumları səmərəli fəaliyyət göstərmir

271 1990-çı ildə dünya əhalisinin 75, 2002-çi ildə 82% təmizlənmiş sudan istifadə edə bilib. Bu illər ərzində dünya əhalisi 5 mld 256 mln nəfərdən 6 mld 365 mln nəfərə yüksəlib. 2020-çi ilə qədər əhali artımını ildə 1% və həmin müddətdə icmali sudan istifadə edən əhalinin eyni miqdarda artacağını nəzərə alıb, dünya əhalisinin necə faizini təmiz icmali sudan istifadə edəcəyini müəyyənə bilərsiniz.

- 80%
- 85%
- 88%
- 89%
- 81%

272 1996-çı ildə Hindistan su mənbələrinə gündə təxminən 1400 ton, 2004-çü ildə isə 1500 ton cirkab su axıdıb. Bu tendensiya davam etsə Hindistan 2020-çi ildə su mənbələrinə nə qədər cirkab su axıdır?

- 1560
- 1600
- 1650
- 1605
- 1660

273 Azərbaycan Respublikasında ekoloji dinamikanın yaxşılaşdırılması üçün hansı tədbirlər qəbul edilməyib?

- Ekoloji vəziyyətin yaxşılaşmasına dair kompleks tədbirlər planı
- biomüxtəlifliyin qorunması proqramı
- qış-yay otlaqları və bicanəklərdən səmərəli istifadə
- hidrometeorologiyanın inkişaf proqramı
- ekoloji mədəniyyətin yüksəldilməsi proqramı

274 Ölkələrin ekoloji dinamikanı yaxşılaşdırmağa yönələn fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstərici hansıdır?

- «yaşilları» hərəkatı üzvlərinin sayı
- ekoloji qəzalara görə tətbiq olunan cərimələrin həcmi
- faydalı qazıntıların hasilatı həcmiminin azaldılması
- ekoloji tədliat səviyyəsi
- ekoloji tədbirlərə yönələn investisiyaların həcmi

275 Təbii təsərrüfat sektoruna sadalananlardan hansı aid deyil?

- aqrar-sənaye kompleksi
- meşə təsərrüfatı
- geoloji kəşfiyyat
- meliorasiya
- balıq təsərrüfatı

276 İdarəetmənin hansı səviyyəsində indiqativ planlaşdırılma reallaşdırılmışdır?

- mikro iqtisadiyyat səviyyəsində
- meqaiqtisadiyyat səviyyəsində
- makro iqtisadiyyat səviyyəsində
- reqional iqtisadiyyat səviyyəsində
- mezo iqtisadiyyat səviyyəsində

277 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- bazarda yeni məhsul növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- gəlirsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması

278 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- $T_i - k$ -ci üsulla istehsal olunan i -ci növ illik məhsul.
- $Y_{ik} - k$ -ci üsulla istifadə olunan (məsələn, istehsal kapital qoyuluşları, əhali istehlakı ixrac formasında) i -ci növ son məhsul.
- $D_{ij} - i$ -ci formada reallaşdırılan, j -cu sahənin yeni yaradılmış dəyəri (əmək ödənişi, mənfəət, dövrüyyədən vergi kimi).
- X_i və X_j – məhsulların ümumi buraxılışları ($X_i = X_j$ əgər $i=j$)
- $X_{ij} - i$ -ci sahənin məhsulunun j -ci sahədə istehsal istehlakı

279 Növbəti ildə büdcə xərcləri 25mlrd manat, sosial müdafiə Fonduna transferlər 2mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Büdcə gəlirləri 24mlrd manat olarsa, büdcə kəsiri nəyə bərabərləşməlidir?

- 5mlrd manat
- 4mlrd manat
- 3mlrd manat
- 2mlrd manat
- 1mlrd manat

280 Növbəti ildə dövlət büdcə gəlirlərinin həcmi 20 mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Qeyri vergi gəlirləri 10%, qeyri – neft sektorundan vergi daxil olmaları vergilərin 50%-nə bərabər olacaq. Neft sektorundan vergi daxil olmaları nəqədər olmalıdır?

- 9mlrd manat
- 11mlrd manat
- 8mlrd manat
- 2mlrd manat
- 10mlrd manat

281 kioto protokoluna görə atmosfərə ölkələrin atmosfərə atdığı zəhərli tullantılar necənçi il səviyyəsinə qədər ixtisar olmalıdır?

- 1950
- 1970
- 1980
- 1995-çi il
- 1990-çi il

282 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması göstəricilərinə aid deyil

- təbii proseslərin və fəlakətlərin proqnozlaşdırılması
- təbii təsərrüfat fəaliyyətinə məsrəflərinin əsaslandırılması
- ətraf mühitin cirkənməsi səviyyəsinin monitorinqi
- ətraf mühitin cirkənməsinə qarşı çərimələrin səviyyəsinin qiymətləndirilməsi
- inkişafın təbii resurslarda təminatının qiymətləndirilməsi

283 Uzunmüddətli ekoloji proqnozların hazırlanması və nəşri ilə hansı beynəlxalq təşkilat məşğul olur?

- İslam Konfransı Təşkilatı
- YUNESKO
- Dünya Bankı
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- BMT

284 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına zərurət nədən yaranıb?

- sənayenin inkişafı nəticəsində meqopolislərin havasının cirkənməsi
- inkişaf etmiş ölkələrdə enerji resurslarında güclü istifadə

- az inkişaf etmiş ölkələrdə təbii resurslardan üstün istifadə
- enerji resurslarının tükənməsi riski
- ətraf mühitin geridönməyən dağıdılması və dünyada həyatın tükənməsi riski

285 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- 5. global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- 1. sahələrarası balansda sahələrinin quruluşlandırılması – əsas məhsulun (istehlak innovasiya-investisiya enerji xammalı infraquruluş sektoru) funksional təyinatından çıxış edərək istehsalatdan kənar sektorlar üzrə aparılır
- 3. sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- 2. milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyanın beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- 4. modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).

286 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- modellərin məlumatları dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyanın beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).

287 .. Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- X senarisi 1960, 1970 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1990, 2000 və 2010-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1950, 1970 və 1980-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1980, 1990 və 2000-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- X senarisi 1970, 1980 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.

288 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- A senarisi gəlirin artırılmasının kənarından verilmiş plan rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənarından verilmiş rəqəmlərinin proqnozunu özündə birləşdirmir.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənarından verilmiş plan rəqəmlərinin yığılmasını özündə birləşdirmir.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənarından verilmiş proqnoz rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənarından verilmiş proqnoz rəqəmlərinin yığılmasını özündə birləşdirmir

289 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- lik – son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulu,
- lij – əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalı
- Yi – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,
- Ysj – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,
- Vsj– s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə istismarı

290 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxalın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyanın beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır

- global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- dünya iqtisadiyyatının strukturu və ixracın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 12 sivilizasiyanın beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın? Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır

291 Təkraristehsal – dövrü makromodeli, V.Leontyevin məsrəf-buraxılış sahələrarası balansın modelinin modifikasiyasıdır. Onun xüsusiyyəti – sahələrin məhsullarının funksional istiqamətinin – təkrar istehsal sektorları üzrə qruplaşdırılmasının verilməsidir:

- infrastruktur (nəqliyyat və rabitə, ticarət, maliyyə, kredit, idarəetmə)
- enerji xammalı (elektrik enerjisi, yanacaq, qara və əlvan metallurjiya, meşə və tikinti materialları)
- tikinti (sənaye və mülki)
- innovasiya – investisiya (elm, maşınqayırma, kimya, neft-kimya, tikinti)
- istehlak (k/t, yüngül və yeyinti sənayesi, məişət xidməti, sosial kompleks – səhiyyə, təhsil, sosial təminat, mədəniyyət və s.)

292 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin bölüşdürülməsi və yenidən qurulması
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);

293 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- firmaların əldə edilməsi və birləşdirilməsi

294 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- məhsul və xidmət portfelinin diversifikasiyası
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi)

295 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ETTKS – nın yeni səviyyəyə çıxması
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi

296 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- gəlişsiz istehsalın ləğv edilməsi və aradan qaldırılması

297 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- yeni güclərin layihələşdirilməsi və aradan qaldırılması
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);

298 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi;
- personalın təhsilinin təmin edilməsi
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

299 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- yeni bazarların yaradılması
- yeni bazarların əldə edilməsi
- personalın istirahətinin təmin edilməsi
- bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);

300 İqtisadiyyatın struktur deqradasiyası özünü hansı meyllərdə göstərir?

- neft-kimya sənayesinin qida məhsulları sənayesinə nisbətən üstün artımında, aqrar sektorun dinamik yüksəlişində
- hasilat sənayesinin ÜDM payının artmasında, pərakəndə ticarətin payının yüksəlməsində, investisiyaların həcmnin azaldılmasında, emal sənayesinə investisiyaların zəifləməsində
- ÜDM-də yığımın payının 25%-dən yuxarı olmamasında, xarici investisiyalara həcmnin daxili investisiyalara nisbətən sürətlə artmasında
- istehsal infrastrukturuna investisiyaların dinamik artımında, maliyyə sektorunun ÜDM-də payının yüksəlməsində
- qiymətli kağızlar bazarının həcmnin genişlənməsində, səhmlərin qiymətinin cari tərəddüdlərində

301 Sosial-iqtisadi dinamikanı tənzimləyən milli proqramlaşdırma formaları hansıdır?

- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, milli layihələr, məqsədli proqramlar
- antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar
- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
- antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramları, milli layihələr, məqsədli proqramlar

302 Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf proqramları sosial-iqtisadi dinamikanın proqramlaşdırılmasının hansı formasına aiddir?

- antiböhran proqram
- çoxşaxəli qovşaq proqram
- milli layihə
- konseptual proqram
- məqsədli proqram

303 Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin tikintisi proqramlaşdırmanın hansı formasına aiddir?

- konseptual proqram
- çoxşaxəli qovşaq proqram
- məqsədli proqram
- milli layihə
- antiböhran proqramı

304 Milli proqramın hazırlanma və reallaşma texnologiyasının blok-sxemi neçə elementdən ibarətdir?

- 4
- 3
- 10
- 7

305 Proqramların strukturizasiyası ardıcıl olaraq hansı elementlərdən ibarətdir?

- idarəetmə, biznes-plan, proqramların təshihə
- tədqiqat, investisiya, idarəetmə, kadr, regionlararası və beynəlxalq əməkdaşlıq
- investisiya, kadr, idarəetmə, proqram təshihə
- proqramın təshihə, kadr, idarəetmə, investisiya
- biznes-plan, kadr, regionlararası əməkdaşlıq, proqramın təshihə

306 Milli proqramların maliyyə mənbəyinə adətən aid olmur?

- sosial fondların vəsaiti
- büdcə vəsaitləri
- vençur fondların vəsaitləri
- xarici investorların vəsaiti
- səhm buraxılışı

307 Milli proqramların idarəetmə strukturuna aid deyil:

- kommersiya təşkilatının direktoru
- proqramın ali şurası
- informasiya mərkəzi
- proqnozlaşdırma və planlaşdırma mərkəzi
- proqramın sifarişçiləri

308 Piter Ramazın iqtisadi artım nəzəriyyəsinə görə iqtisadi inkişafın təminatçısı hansı sektordür?

- innovasiya sektoru
- istehlak sektoru
- elmi-tədqiqat sektoru
- sosial təminat sektoru
- aqrar sektor

309 İqtisadiyyatda elmtutumlu sahələrin payının artımı planlaşdırılır. Sadalananlardan hansı daha çox gözləniləndir?

- məşğulluğun sürətli artımı
- dinamik artım
- mülayim templi artım
- iqtisadi sabitlik
- inflyasiyanın çox aşağı səviyyədə olması

310 Sadalananlardan hansı inflyasiyanı şərtləndirən səbəblərə aid deyil?

- pul siyasətinin sərtləşdirilməsi
- dövlət büdcəsinin kəsiri
- enerji qiymətlərinin artımı
- uçot dərəcələrinin aşağı olması
- pul siyasətinin mülayimləşdirilməsi

311 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- bu və ya digər sferada konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli layihələr.
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

312 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqramlar və layihələr

- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- Strateji yarıb keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır

313 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqramlar heç də bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə etmir, ancaq strateji yarıb keçmənin dəqiq işarə edilmiş istiqamətini əhatə edir
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- Strateji yarıb keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

314 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- böhranlı fazaları daha az müddədə və az itkilərlə ötürüb keçməsi üçün dövlətin resurslarının səfərbər edilməsinə imkan verən milli əks böhran proqramları; belə proqramlar çoxdur, genişdilər, lakin zaman üzrə məhdudurlar;
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarıb keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- xarici proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr

315 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- milli proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarıb keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- xarici proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

316 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- dövlətin və cəmiyyətin resurslarını innovasiya yarıb keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar
- iqtisadi resurslarını innovasiya yarıb keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar
- xarici proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

317 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar

318 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının əsas milli prioritetlərin reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

319 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- milli proqramların tərkibinə daxil olan konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

320 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

321 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;

322 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənidlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- bu və ya digər sferada konkret problemlərin həllini təmin edən federal, regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- iqtisadi resursların innovasiya yarım keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

323 Dövlət büdcə gəlirlərinin proqnozlaşdırılması zamanı hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- istehlak qiymətləri indeksi
- daxili investisiyaların həcmi
- xarici investisiyaların həcmi
- investisiyaların maliyyələşmə mənbələri
- neftin qiyməti

324 Dövlət büdcəsinin proqnozlaşdırılmasında ən üstün istifadə edilən metod hansıdır?

- ekspert rəyləri
- «delfi» metodu
- sabit ekstropolyasiya metodu
- ekonometrik metodlar
- heç biri

325 Dövlət büdcəsi özündə nəyi əks etdirir?

- digər mənbələrdən transfert hesabına formalaşan pul vəsaiti fondunu
- qeyri-vergi gəlirləri hesabına yaradılan pul vəsaiti fondunu
- ictimai məhsullara tələbatı ödəmək məqsədilə yaradılan və istifadə olunan pul vəsaiti fondunu
- il ərzində ictimai məhsullara tələbatı ödəmək, sosial müdafiəni gerçəkləşdirmək, makroiqtisadi tənzimləməni reallaşdırmaq məqsədilə yaradılan və istifadə edilən pul vəsaitləri fondunu
- könüllü ödənişlər hesabına yaradılan və ictimai məhsullar istehsalına sərf olunan pul vəsaiti fondunu

326 Toplu maliyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- ölkə və ya müxtəlif ərazidə müəyyən zaman müddətində məcmu maliyyə resurslarının yaradılması və istifadəsinin təsvirini
- ölkə və ya müəyyən ərazi üzrə maliyyə resurslarının formalaşması barədə məlumatı
- müəyyən müddətdə ölkə üzrə xərclənən məcmu maliyyə vəsaitlərini
- dövlət maliyyə vəsaitlərinin həcmi barədə məlumatı
- dövlət maliyyə vəsaitlərinin sərfi barədə məlumatı

327 Dövlət maliyyə planlaşdırılması mərhələlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- makroiqtisadi vəziyyətin müəyyənlişməsi
- strateji sosial-iqtisadi və siyasi məqsədlərin müəyyənlişməsi
- ictimai məhsullara tələbatın müəyyənlişməsi
- Maliyyə Nazirliyinin strukturunun müəyyənlişməsi
- dövlətin maliyyə gəlirlərinin müəyyən edilməsi

328 2015-ci il üçün dövlət büdcə gəlirləri 20 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondunun gəlirləri 15 mld manat, müəssisələrin resursları 40 mld manat, sosial müdafiə Fondunun resursları 5 mld manat olacaq. Neft Fondundan büdcəyə 5 mld, büdcədən sosial müdafiə Fonduna 1 mld manat transfert planlaşdırılır. Digər gəlirlər olması, topla maliyyə balans üzə resursların həcmi nə qədər olar?

- 55 mld
- 80 mld
- 74 mld
- 75 mld
- 60 mld

329 Dövlət büdcə xərcləri 30 mld manat, Neft Fondunun xərcləri 10 mld manat, Sosial Müdafiə Fondunun xərcləri 5 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondundan büdcəyə 9 mld manat, büdcədən Sosial Müdafiə Fonduna 1 mld transfert olacağına, kəşirsiz büdcə üçün gəlirlər nəyə bərabərlişməlidir?

- 23 mld
- 21 mld
- 20 mld
- 24 mld
- 10 mld

330 Neftin barreli 60 dollar olduğu halda ARDNŞ-dən 600 mln manat mənfəət tutulması planlaşdırılırdı. Neftin barreli 120 dollar yüksəlsə və şirkətin xərcləri 50% artarsa, mənfəət vergisi, daxilolmaları nəyə bərabərlişər? (satış sabit, 1 AZN=1,25 dollar)

- 1 mld 380 mln
- 1 mld 200 mln
- 900 mln
- 750 mln
- 820 mln

331 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı uyğunlaşmalıdır, onda, əlavə, sinergetik xalq təsərrüfatı effekti meydana çıxır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır

332 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması dəqiq təşkil olunmalıdır və nizama salınmalıdır, vahid idarə edən şirkətə və başlıca qüvvələrin innovasiya tərəfdaşlıqlarına: dövlət, biznes, elm, təhsil və vətəndaş cəmiyyətinə söykənməlidir.
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərkləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

333 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır:
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarım keçim olurlar) proqram idarə olunmasının üç zəruri tərkib sistemə tətbiqən "hakimyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası" prinsipinə riayət etmək lazımdır:
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.

334 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərkləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi zəruridir, əks təqdirdə yarım keçmə təmin olunmayacaqdır.
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarım keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərkləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

335 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır:
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını professional, peşəkar əsasda, fəaliyyətin bütün iştirakçılarının dövlət qulluqçularından, top-menecerlərdən, tədqiqatçılardan, instruktorlardan tutmuş mühəndislərə, texniklərə, ixtisaslı fəhlələrə qədər hazırlıq, yenidən hazırlıq, ixtisasın artırılması, fasiləsiz təhsil və distant təlim sistemində qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.

336 Antiinflasiya siyasəti elementlərinə aid deyil:

- acıq bazar əməliyyatları
- ucot dərəcələrinin dəyişməsi
- kommersiya banklarının orta kredit dərəcələrinin artırılması
- məcburi ehtiyat normalarının dəyişməsi
- dövlət büdcəsinin kəsinin azaldılması

337 il ərzində ÜDM 1,5 dəfə artımı, inflasiyanın 5% yüksəlməsi, pulun dövriyyə sürətinin stabilliyi planlaşdırılır. Dövriyyədəki pul kütləsinin həcmi nə qədər artmalıdır?

- 100% artmalıdır
- 48% artmalıdır
- 58% artmalıdır
- 30% artmalıdır
- 25% artmalıdır

338 əgər inflasiya səviyyəsinin azaldılması planlaşdırılırsa, onda Mərkəzi Bank nə etməməlidir?

- məcburi ehtiyat normalarını yüksəltməlidir
- mərkəzi Bankın yeni notlarını dövriyyəyə buraxmamalıdır
- ucot dərəcələrini azaltmalıdır
- acıq bazarda dövlət xəzinə istiqrazlarını almalıdır
- ucot dərəcələrini artırmalıdır

339 Maliyyə özündə nəyi əks etdirir?

- müəssisənin pul fondlarını
- mərkəzləşdirilmiş pul fondlarının yaradılması və istifadəsinin idarəedilməsini
- pul fondlarının formalaşması prosesini
- pul fondlarının istifadəsi prosesini
- pul fondlarının yaradılması və istifadəsi prosesinin idarəedilməsini

340 Maliyyə sisteminin təsnifatına sadalananlardan hansı aid deyil?

- beynəlxalq maliyyə
- dövlət maliyyəsi
- sığorta
- birja
- müəssisə maliyyəsi

341 Maliyyə planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- gəlirlərin səmərəlilik səviyyəsini
- obyektin gələcək məqsədinin gerçəkləşməsi üzrə maliyyə xərclərinin, bu xərclərin maliyyə mənbələrinin, gələcək gəlirlərinin ətraflı təsirini
- müəssisənin maliyyə xərclərini və gəlirlərinin təsvirini
- büdcənin xərc və gəlirlərinin təsvirini
- dövlətin gəlir və xərclərinin təsvirini

342 Müəssisənin maliyyə planlaşması mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mənfəət, rentabellik və s. göstəricilərin müəyyənləşməsi
- strateji məqsədlərin müəyyənləşməsi
- xarici mühitin təhlili
- xərclərin və gəlirlərin müəyyənləşməsi
- işə qəbul prosedurlarının müəyyənləşməsi

343 Hökumət yaxın illər üçün inflyasiyanın aşağı səviyyədə olmasını planlaşdırır. Hansı tədbir həyata keçirilməməlidir?

- uçot dərəcələri azaldılmalıdır
- büdcə kəsiri azaldılmalıdır
- tənzimlənən qiymətlər artırılmalıdır
- məşğulluq səviyyəsi sürətlə artırılmalıdır
- məcburi ehtiyat normaları aşağı salınmalıdır

344 Növbəti ildə inflyasiya səviyyəsinin Paaşe indeksi üzrə 10%, Layspers indeksi üzrə 12% olacağı gözlənilir. Fişer indeksi üzrə inflyasiya neşə faiz təşkil etməlidir?

- Təxminən 15%
- Təxminən 11%
- 10%
- Təxminən 12%
- Təxminən 6%

345 İşsizliyin təbii dərəcəsi 6%, faktiki dərəcəsi 15%-dir. Faktik ÜDM 40 mld, potensial ÜDM 44 mld manatdır. Faktik inflyasiya 3%-dir. İşsizliyin təbii dərəcəyə qədər azalması planlaşdırılırsa, inflyasiyanı hansı səviyyəyə yüksələcəyi gözləniləndir (xarici şoklar yoxdur,)

$$\sum = 0 \quad \gamma = 2$$

- 2%
- 7%
- 11%
- 4%
- 5%

346 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi .....elementi daxil edir.

- 15

- 10
- 11
- 12
- 14

347 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. Layspers metodu əsasında 2015-ci ildə istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(2010-ci il baza ilidir).

- 1,5
- 1,1
- 1,02
- 1,4
- 2,1

348 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. PAASE metodu əsasında istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(Baza ili 2010 –cu ildir)

- 0,65
- 1,013
- 1,03
- 1,2
- 0,99

349 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq.Fişer metodu əsasında 2015-ci ildə 2010 –cu ilə nisbətən istehlak qiymətləri indeksini müəyyənləşdirin.

- 1,05
- 0,85
- 1,03
- 1,1
- 1,017

350 Inflyasiyanın proqnozlaşdırılması baxımından ən zəruri məsələ:

- istehsal resurslarının təklifini izləməkdir
- əmək haqlarının artım meylini müəyyən etməkdir
- enercı amilinin təsirini aşkarlamaqdır
- inflyasiya və onu doğuran amillər arasında qarşılıqlı əlaqələrin müəyyənləşdirməkdir
- tələbatdakı dəyişmələri izləməkdir

351 2010- cu ildə nominal ÜDM 40 mld. manat, ÜDM deflyatoru 100% olub. 2015-ci ildə deflyatorun 1,5 dəfə, real ÜDM-in 50% artımı planlaşdırılıb. Nominal ÜDM-in həcmi necəyəbərabər olar?

- 90 mld. man
- 60 mld. man
- 70 mld. man
- 45 mld. man
- 80 mld. man

352 2010-cu ildə məhsul buraxılışı 60 mld manat, aralıq istehlak 25 ild manat təşkil edib. 2015-ci ildə qiymətlərlə məhsul buraxılışı 80 mld manat planlaşdırılır. ÜDM deflyatorunu tapın (2010 baza ilidir)

- 1,45
- 1,29
- 1,33
- 1,7
- 1,4

353 Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq və planlaşdırmaq üçün hansı endogen göstəricilərdən istifadə edilmir?

- məcmu investisiyaların strukturundakı dəyişmələr
- dolaylı vergi dərəcələrinin dəyişməsi
- dövlət tərəfindən tənzimlənən qiymətlərin dəyişməsi
- dövlət subsidiyalarının həcmindəki dəyişmələr
- transfert ödənişlərinin həcmi

354 İnflyasiyanı proqnozlaşdırmaq üçün istifadə edilən ekonometrik modeldə hansı ekzogen dəyişənlərdən istifadə edilir?

- ərzaq məhsullarının qiyməti, orta aylıq pensiyaların həcmi
- idxal məhsullarının qiyməti, məşgullüğün səviyyəsi
- ixrac məhsullarının qiyməti, məşgullüğün strukturu
- qeyri-ərzaq məhsullarının qiyməti, əmək haqlarının səviyyəsi
- avadanlıqların qiyməti, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsi

355 Hökumət sərt büdcə siyasəti reallaşdırmağı planlaşdırır. Nə gözlənilir?

- Gəlirlərin kəskin artımı
- İnflyasiyanın aşağı səviyyədə olması
- Sosial xərclərin yüksək artımı
- Gəlirlərin sürətlə artmaması
- Məşgullüğün kəskin artmaması

356 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Proqram (layihə) obyektlərinin seçilməsi
- Planın strukturizasiyası
- Biznes-proqramlar.
- "Məqsədlər evi"

357 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq

- "Məqsədlər evi"
- Biznes-proqramlar.
- "Məqsədlər ağacı"
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər aparatı.

358 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Planın strukturizasiyası
- "Məqsədlər evi"
- Tədbirlər sistemi
- Tədbirlər aparatı.
- Biznes-proqramlar

359 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Biznes-proqramlar.
- Proqramın strukturizasiyası
- "Məqsədlər evi"
- Tədbirlər aparatı.
- Planın strukturizasiyası

360 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Biznes-proqramlar.
- Biznes-planlar
- Tədbirlər aparatı
- "Məqsədlər evi"

- Planın strukturizasiyası

361 Hansı cavab səhvdir? Yüksək keyfiyyətli iqtisadi artım.....

- istehsalın artım təmələrinin sosial inkişaf təmələrindən üstün olmasını təmin etməlidir
 həm də istehsalın ekoloji təmizliyini təmin etməlidir
 fond tutumu, materialtutumu azaltmalıdır
 əmək məhsuldarlığının artım təmələrinin əmək haqqlarının artım təmələrindən üstünlüyünü təmin etməlidir
 həyatın sosial parametrlərini yaxşılaşdırmalıdır

362 2010-2015-ci illərdə ölkədə ÜDM-in həcmnin 2 dəfə artırılması planlaşdırılır. Buna nail olmaq üçün orta illik artım tempi nəyə bərabərləşməlidir?

- 12%
 20%
 11%
 15%
 10%

363 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında istifadə olunan orta illik artım tempi göstəricisi hansı üsulla müəyyən edilir?

- müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin illərinə sayına bərabər əsasda kökünün tapılması ilə
 müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin müddəti təşkil edən illərin sayına bölünməsi ilə
 müddəti təşkil edən hər il üzrə artım təmələrinin cəmlənib, illərin sayına bölünməsi ilə
 ilk və son il üzrə artım təmələrinin cəmlənib 2-yə bölünməsi ilə
 illər üzrə artım təmələrinin kvadrlarının cəminin kvadrat kökünün tapılması ilə

364 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir?

- ayrı-ayrı müəssisələrin marketinq strategiyası, mövsümi amillərin istehsal həcminə təsiri
 ÜDM –in artım tempi, məşğulluq səviyyəsi, qiymətlərin stabilliyi, tədiyyə balansı
 ayrı-ayrı müəssisələrin mənfəəti, kommersiya banklarının faiz dərəcəsi, ayrı-ayrı müəssisələrin zərəri
 korporativ idarəetmə modelləri, iqtisadiyyatın təşkilati-hüquqi formaları
 ayrı-ayrı korporativ səhmlərin qiymət dinamikası, şirkətlərin dividend ödənişi siyasəti

365 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
 sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
 innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
 ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
 iqtisadi prioritetlərin seçiminə

366 Müasir mərhələ iqtisadi artımın kafi şərti nədir?

- idarəetmə keyfiyyəti
 investisiyaların mütləq həcmi
 inkişaf etmiş maliyyə sisteminin mövcudluğu
 inkişaf etmiş sosial infrastrukturun mövcudluğu
 institusional mühit

367 İndiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- Almaniyada
 Yaponiyada
 İngiltərədə
 ABŞ-da
 Xorvatiyada

368 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- məcmu (yekun) material balans

- maliyyə balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- xammal balansı sistemi ilə
- enerji balansı sistemi ilə

369 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansı.
- maliyyə balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- xammal balansı sistemi ilə
- enerji balansı sistemi ilə

370 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- maliyyə balansı sistemi ilə
- xalq təsərrüfatı balansı sistemi ilə
- ərzaq balansı sistemi ilə
- xammal balansı sistemi ilə
- enerji balansı sistemi ilə

371 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal komplekslərinin və sənaye qovşaqlarını, plan, proqnoz və planları.
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

372 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- əmtəə və xidmətlərin istehsal və satışı - istehsalın əsas sahələrinin, xalq təsərrüfatı komplekslərinin, təkrar istehsal sektorlarının əsas sahələrinin inkişafı, istehsalın strukturunda dəyişmələr, iqtisadiyyatın dövlət və bələdiyyə sektorlarının inkişafı üzrə tapşırıqlar;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

373 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- təbii-ekoloji dinamika - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri,
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

374 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ərazi inkişafı – makroregionların (federal dairələr) inkişafı indikatorları, regional inkişafın səviyyələrinin yaxınlaşdırılması, ayrı-ayrı regionlarda depressiyasının aradan qaldırılması;

- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zərərli tullantıların azaldılması məsələləri;

375 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zərərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- müdafiə, hüquqi qayda-qanun və idarəetmə – müdafiə sənaye kompleksinin əsas göstəriciləri, müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, silahlı qüvvələrin inkişafı və təminatının yüksəldilməsi, hüquq orqanlarının gücləndirilməsi, məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, dövlət və bələdiyyə idarəetmə sistemi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

376 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zərərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- xarici əlaqələr – əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalının strukturunun həcmi və dinamikası, MDB-nin maraqlı ölkələrinin inteqral əlaqələrinin inkişafı, xarici investisiyalar, dövlətin və iqtisadiyyatın xarici borcu, beynəlxalq turizmin mədəni və təhsil əlaqələrinin inkişafı.
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

377 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- əmək ehtiyatları balansı – onların sayı, yaş tərkibi, ixtisas səviyyəsi kateqoriyaları üzrə, bölgü, sahələr, xalq təsərrüfatı kompleksləri üzrə təkrar istehsal sektorları, makroregionlar üzrə bölgü;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

378 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq ehtiyatları;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

379 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- institusional yenidənqurma, bazar infrastrukturunun, maliyyə və qiymətlərin artımı, çoxukladlı iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsi, kiçik və orta biznesə yardım, maliyyə-kredit sferasının inkişafı, qiymətin və inflyasiyasının qiymətlərinin artım sürətləri və onların saxlanması tədbirləri, bank sisteminin səmərəliliyinin yüksəldilməsi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

380 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla əsas fondlar balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

381 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

382 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə təminatı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

383 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

384 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- sosial inkişaf – doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

385 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilməsi ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitorinq, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

386 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- makroiqtisadi səviyyədə dövlət orqanları tərəfindən proqnozlar, büdcə planları və proqramlar üzrə təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

387 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- regional və ya ərazi səviyyəsində – Federasiya subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional proqnozlar, proqram və büdcə planları.
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

388 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının strateji və digər planları
- regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- mezoiktisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

389 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, milli layihə və məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- iqtisadi prioritetlərin seçiminə

390 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

391 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

392 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.

393 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

394 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqnoz işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

395 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

396 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- strateji prioritetlərin seçiminə
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

397 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

398 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- əhalinin işsizlik səviyyəsini,
- əhalinin həyat səviyyəsini,
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- vətənin inhisarqabiliyyətini

399 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ölkənin sosiodemografik sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- 3 innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
- ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

400 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.

401 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

402 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

403 Fransada Planın əsas məzmunu aşağıdakıları əhatə edir:

- dövlət məqsədlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət büdcəsinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət gəlirlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət xərclərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması
- dövlət vəzifələrinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallaşdırılması

404 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının nəticələrini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının maliyyə mənbələrini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının istiqmətlərini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının məqsədlərini
- dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının prioritetlərini

405 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas prioritetləri
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas vəzifələri
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas funksiyalarını
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas məqsədlərini
- plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas hüquqlarını

406 Fransada Planın əsas məzmunu nəyin müəyyən edilməsidir?

- “dövlət himayədarlıq aktı”
- “dövlət müdaxiləsi aktı”
- “dövlət planlaşdırılması aktı”
- “dövlət proqramlaşdırılması aktı”
- “dövlət proqnozlaşdırılması aktı”

407 İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- bazarın işləmədiyi sahələrdə sosial-iqtisadi proseslərin tezəndirilməsini
- makro-mikro-mezosəviyyələrdə vergiyə cəlb olunma sisteminin yaradılmasını
- plan-proqnozların ümumilli inkişafa istiqamətlənməsini
- bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını
- məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini

408 İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- xalq təsərrüfatının idarə olunmasını
- iqtisadiyyatın bütün kordinasiyasını
- bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını
- məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini
- proqnozların müəyyən edilməsini

409 Ölkə iqtisadiyyatı 2 sahədən ibarətdir. I sahədə məhsul buraxılışı 20 mld, II sahədə 40 mld manat olacaq. Hər iki sahə üzrə faiz dəyərin məhsul buraxılışında payı 0,5-ə bərabərləşəcək. ÜDM nəyə bərabər olacaq?

- 25 mld man
- 30 mld man
- 60 mld manat
- 40 mld man
- 20 mld man

410 İqtisadiyyatın sahə strukturunun optimallaşdırılmasını planlaşdırarkən.....

- Elm tutumlu sahələrin sürətli inkişafı prioritet kimi müəyyənəlməlidir
- hasilat sənayesinin sürətli inkişafı prioritet məqsəd kimi müəyyənəldirilməlidir
- xammalyönümlü ixracın stimullaşdırılmasına diqqət yetirilməlidir
- pərakəndə ticarət sferasının ÜDM-də payının artırılması prioritet hesab edilməlidir
- iaşə xidmətlər sferasının genişlənməsi əsas prioritet sayılmalıdır

411 Hansı cavab düz deyil? Strateji iqtisadi artım planları....

- milli təhlükəsizlik konsepsiyasına müvafiq hazırlanmalıdır
- milli innovasiya proqramları ilə əlaqəli hazırlanmalıdır
- ayrı-ayrı müəssisələrin cari planları ilə uzlaşdırılmalıdır
- böyük korporasiyaların strateji texnoloji yeniləşmə planları ilə uzlaşdırılmalıdır,
- altıncı texnoloji dövrə yönələn tədbir və proqramlarla uzlaşmalıdır

412 Sosiogenetika qanunauyğunluqları nəyi aşkara çıxarmağa imkan yaradır?

- A,B,V.
- İqtisadi sistemin genotipinin irsiliyini
- Mühitdəki dəyişmələrin təsiri ilə iqtisadi sistemdə baş verən dəyişmələri
- iqtisadi sistemin kortəbii və məqsədyönlü seçimiylə seçimləri
- A,B

413 Sadalananlardan hansı proqnozlaşdırma metoda deyil.

- Ekonometrik metod
- Proqram – məqsədli metod
- Mexaniki ekstrapolyasiya
- Borametik metod
- Ekspert rəyləri

414 Mexaniki ekstrapolyasiya metoduna görə...

- proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud arasındakı əlaqələr funksionaldır.
- kəmiyyətdən proqnozlaşdırılan göstərici bu günkü göstəriciyə mütənasib dəyişmiş,
- proqnozlaşdırılan göstərici ilə bu günkü göstərici arasında hər hansı korrelyasiya əlaqələri mövcud deyil,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət məqsədyönlü təsirlə müəyyənəldir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud vəziyyət arasında sinergetik əlaqələr var,

415 Sabit ekstrapolyasiya metoduna görə:

- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən qeyri-müntəzəm dəyişir.
- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərdi proporsionaldır,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətdən fərqlənmiş,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən əks-proporsional dəyişir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərqli müntəzəm xarakterdədir,

416 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

417 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

418 Makroproqnozlaşdırmanın metodoloji əsaslarını hansı nəzəri mənbələr təşkil edir.

- Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, balans metodu
- Tsikllər nəzəriyyəsi, sivilizasiyaların inkişafı nəzəriyyəsi
- Noosfer nəzəriyyəsi, balans metodu
- Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, noosfer nəzəriyyəsi, balans metodiki, tsikllər nəzəriyyəsi
- Balans metodu, tsikllər nəzəriyyəsi

419 Forsayt özündə nəyi əks etdirir?

- Sosial- iqtisadi inkişaf alternativlərini
- Strateji inkişaf perspektivlərinin ekspert qiymətləndirilməsi metodları sistemini
- Texnoloji inkişaf yollarının aşkarlanmasını
- 5 -10 illik müddətdə elmi-texnoloji inkişaf perspektivlərinin qiymətləndirilməsini
- Strateji inkişaf perspektivlərini müəyyən edən faktorların aşkarlanmasını

420 Forsayt metodologiyasının tətbiq sferasına aid deyil

- Milli elmi-texniki inkişaf proqramları
- Ölkənin strateji innovasiya inkişaf proqramları
- Strateji sosial inkişaf proqramı
- İqtisadiyyat sahələrinin strateji inkişaf sənədləri
- Müəssisə istehsalın genişlənməsi layihəsi

421 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

422 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

423 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

424 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır
- İndikativ proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.

425 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

426 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

427 ABŞ –in energetik proqnozlarına görə bu ölkənin hidrogen energetikasına tam keçidi nə vaxta reallaşmalıdır?

- 2030 – 2040 – ci illərdə
- 2020 - 2030- cu illərdə
- 2050 - 2060- cı illərdə
- 2025 - 2035 - ci illərdə
- 2015 - 2025 - ci illərdə

428 Uzunmüddətli makroiqtisadi proqnozlaşdırmağa zərurəti nə şərtləndirir?

- Sosiademoqratik tsikllər, texnoloji tsikllər, iqtisadi tsikllər, iri investisiya layihələrinin xərcini ödəməsinin uzunmüddətliliyi
- Sosidemoqrafik, texnoloji tsikllər və enerji böhranları
- İqtisadi böhranlar texnoloji dəyişmələr
- İri investisiya layihələrinin xərcinin ödəməsinin uzunmüddətliliyi və sosiademoqrafik dəyişmələr
- İqtisadiyyatdakı struktur dəyişmələri, işsizlik problemi

429 Genetik proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları əsasında hipotezlərin formalaşmasına
- Obyektin inkişaf tarixinin təhlilinə
- Obyektin inkişafını şərtləndirən əsas amillərin müəyyən edilməsində
- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları və meyllərinin müəyyən edilməsində
- İnkişaf proseslərinə məqsədyönlü təsirə

430 Normativ proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- İnkişaf tarixinin təhlilinə
- İctimai tələbatların dərki, məqsəd və resurs bazasının müəyyənəlməsi, məqsədyönlü təsirə
- İqtisadi inkişaf meyllərinin və inkişafa təsir edən amillərin müəyyən edilməsini
- İnkişaf üçün zəruri olan resurs bazasının müəyyən edilməsində

- Texnoloji situasiyanın təhlilinə

431 N-d. Kondratyev nəzəriyyəsinə görə proqnozlaşdırmanın nəzəri əsasını hansı qanunauyğunluqlar təşkil edir?

- Riyazi qanunauyğunluqlar
 Statistika qanunauyğunluqları
 sosial inkişaf və iqtisadi artım qanunauyğunluqları
 Statistika, dinamika və sosiogenetika qanunauyğunluqları
 Dinamika qanunauyğunluqları

432 Elmi-texniki tərəqqinin qanunauyğunluqlarına aiddir

- fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
 elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnogenezi, qanunauyğunluqları, yeni texnikanın mütləq və nisbi ucuzlaşması qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi
 elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnoloji liderlərin dəyişməsi, fundamental tədqiqatlara artan tələbat
 texnogenezi qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı
 Texnogenezinin qanunauyğunluqları, fundamental tədqiqatlara artan tələbat, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı

433 Sadalananlardan hansı ölkədə elmi-texniki tərəqqinin strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması zamanı nəzərə alınmır?

- ölkə əhalisinin təbii hərəkətinin dinamikası
 elmi-texniki tərəqqinin liderlik edən istiqamətlərini
 ölkənin əmək, təbii, maliyyə resurslarının həcmi
 ölkənin georolitik və təbii-coğrafi şəraiti
 ölkənin inzibati-ərazi quruluşu

434 Beşinci elmi-texnoloji sistemdə prioritet elmi-tədqiqat istiqamətləri hansılardır?

- biotexnologiya, neft-kimyatexnologiyaları, yarımkeçiricilər, atom enerjisi
 mikroelektronika, biotexnologiya, informatika, kosmik texnologiyalar
 elektron hesablama texnikası, atom enerjisi, plastik kütlələr, kosmik texnologiyalar.
 elektronika, atom enerjisi, neft yanacağı, elementar hissəciklər
 yarımkeçiricilər, neft-kimya texnologiyaları, elektronika, kompyüter texnologiyaları

435 Altıncı elmi-texnoloji sistemin prioritet tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- mikroelektronika
 nanotexnologiyalar
 gen mühəndisliyi
 alternativ yanacaq növləri ,
 qlobal informasiya şəbəkələri

436 Altıncı elmi-texnoloji sistem mərhələsinə elmi-texniki inkişafı strateji planlaşdırma və proqramlaşdırmada hansı məsələlərin həllinə ehtiyac yoxdur?

- yeni texnika-texnologiyanın innovasiya mənimsənilməsinin mexanizmlərinin müəyyənləşməsi
 nanotexnologiya, alternativ yanacaq mənbələri, gen mühəndisliyi tədqiqatları üzrə prioritetlərin seçilməsi.
 prioritet tədqiqatların nəticələrinin innovasiya prosesinə cəlbi üçün fəaliyyət istiqamətləri və resursların müəyyənləşməsi
 plastik kütlü texnologiyaların yeniləşdirilməsi üzrə tədqiqatların aparılması
 fundamental tədqiqat nəticələrinə uyğun olaraq təcrübə-konstruktor işlərinin aparılması mexanizmlərinin müəyyənləşməsi

437 Elmi-texniki fəaliyyətin planlaşdırılmasında istifadə edilən göstəricilərə aid deyil

- elmi-tədqiqat xərclərinin fundamental, tətbiqi, konstruktor-layihələndirmə istiqamətləri üzrə strukturu.
 elmi-tədqiqat sferasında məşğulları mütləq və nisbi sayı
 elmi-tədqiqat işlərinə məsrəflərin mütləq həcmi və ÜDM-də payı
 elmi-tədqiqat xərclərinin maliyyələşmə mənbələrinə görə strukturu
 elmi-tədqiqat xərclərinin uzunmüddətli trendi

438 2011-ci ilin əvvəllərində dünya üzrə elmi-tədqiqat xərcləri ÜDM-nin 2,36 % səviyyəsində olub. 2010-cu ildə ölkədə 40 mld manat ÜDM istehsal olunub. 2015-ci ildə ÜDM –in 20 % artımı planlaşdırılır. Orta dünya səviyyəsində maliyyələşdirmədə 2015-ci ildə Azərbaycanın elmi-tədqiqat xərclərini nə qədər olar

- 1 mld 116 mln manat.
- 1 mld 133 mln manat,
- 1 mld 200 mln manat
- 1,5 mld manat
- 1,1 Mld manat

439 xx1 əsrin əvvəlində əksər inkişaf etmiş ölkələrdə elmin maliyyələşməsinin 70-80 % özəl bölmənin, 20-30 % dövlət büdcə vəsaitlərinin payına düşüb Azərbaycanda büdcə vəsaitlərinin payı mütləq əksəriyyətdir. Bu baxımdan elmi-texniki inkişafın strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərindən biri nə olmalıdır?

- ümumiyyətlə elmi-tədqiqat aparılmaması
- elmə büdcə xərclərinin azaldılması
- bir çox tədqiqat layihələrinin büdcə maliyyələşməsindən imtina
- əksər elmi-təşkilatların müxtəlif dövlət müəssisələrinin tabeciliyinə verilməsi
- «elmi-tədqiqat- xjüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrin formalaşması

440 Azərbaycanda elmi-tədqiqat xərclərinin 60%-dən çoxu əmək haqqı xərclərinə, cəmi 2,7% avadanlıq xərclərinə sərf olunur. İnkişaf etmiş ölkələrdə əmək haqqı xərcləri məcmu xərclərin 30%-ni, avadanlıq xərcləri 30-40 %-ni təşkil edir. Elmi-texniki sektorun inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlərin görülməsi vacibdir?

- elmin maliyyələşməsində dövlət sektorunun daha fəal iştirakı.
- elmi maliyyələşməsini gücləndirməklə birgə kadr potensialı sayının optimallaşdırılması
- əmək haqqı xərclərinin mütləq azaldılması
- tədqiqat sferasında kütləvi ixtisar aparılması
- elmi-tədqiqat sferasına özəl sektorun maliyyə vəsaitlərinin cəlbi

441 Investisiya layihələrini hər ikisi üzrə məsrəflər 10 mln manatdır və layihələrin reallaşma müddəti bir ildir. 1-ci layihə 2- il 5mln 3-cü il 5mln, 4-cü il 3mln pul axını vəd edir. 2-ci layihə 2- il 3mln, 3-cü il 5mln, 4-cü 6 mln pul axını vəd edir. xərclərin ödəmə müddətinə görə hansı layihə effektivdir?

- layihələrin effektivlik səviyyəsini müəyyən etmək mümkün deyil
- 1-ci layihə
- 2-ci layihə
- hər iki layihə
- heçbir layihə effektiv deyil

442 Ölkənin elmi-texniki prioritetləri hansı yanaşma əsasında müəyyənləşir:

- Elmi
- İqtisadi
- Elmi iqtisad
- Siyasi, iqtisad
- Sosia

443 AR-da elmi-tədqiqatın proqram məqsədli maliyyələşməsi hansı qurum tərəfindən reallaşdırılır

- TQDK
- AMEA-nın rəyasət heyəti
- Elmin İnkişaf Fondu
- Təhsil hazırlığı
- Nazirlər Kabineti

444 Hansı makroinnovasiya strategiyası fundamental tədqiqatların dövlət, tətbiqi tədqiqatların özəl sektorda aparılmasını nəzərdə tutur

- Mərhələli bölgü
- Təşəbbüsün ötürülməsi
- Texnoloji idxal
- Texnoloji ixrac
- Texnoloji mənimsəmə

445 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- qanunauyğunluqdan istifadə
- texniki liderlərin dəyişdirilməsi

- qanunauyğunluqdan istifadə
- qanunauyğunluqun təsirinin nəticələri
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi

446 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnika sistemlərinin yeniləşməsi
- texniki modellərin yeniləşməsi,
- texniki modellərin dəyişməsi
- texnika nəslinin yeniləşməsi,
- texnika nəslinin dəyişməsi,

447 səhf cavab elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnoloji liderlərin – intellektlərin dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – ölkə dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – kompaniyaların dəyişdirilməsi
- yeni texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması
- liderlik edən elmi məktəblərin dəyişdirilməsi

448 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- alternativ energetika
- plastik kütlələr
- kosmik
- sənaye biotexnologiyaları
- telekommunikasiyalar,

449 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- iqtisadi artımın əsas amilləri
- məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
- iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- elmin qabaqlayıcı inkişafı

450 Sadalananlardan hansı investisiya layihələrinin effektivliyinin qiymətləndirilməsinə aid deyil

- məhsulun həyat tsikli müddəti
- xərclərin qiymətləndirilməsinə aid deyilir
- xalis cari dəyər metodu
- daxili mənfəət norması metodu
- rentabellik indeksi metodu.

451 Portfel investisiyalar....

- qiymətli kağızlar alqısını nəzərdə tutan investisiyalardır.
- real investisiyalardır
- birbaşa investisiyalardır
- dövlət investisiyalardır
- xarici investisiyalardır

452 Sadalananlardan hansı investisiya layihələri növünə aid deyil?

- yeni məhsullar istehsal layihəsi
- istehsalın saxlanması layihəsi
- istehsalın genişləndirilməsi layihəsi
- istehsalın azaldılması layihəsi
- xərjlərin azaldılması layihəsi

453 Sadalananlardan hansı maliyyə investisiyalarına aid deyil?

- variant alqısı
- səhm alqısı
- istiqraz alqısı

- patent alqısı
- opsiya alqısı

454 Investisiya nədir?

- mənfəət əldə etmək üçün qiymətli kağızlar alqısıdır.
- gəlir və ya digər effekt əldə etmək üçün pul vəsaitləri və digər qiymətliləri sərfədir.
- gəlir əldə etmək üçün pul vəsaitlərinin kapital qoyuluşu layihələrinə yönəldilməlidir.
- mənfəət əldə etmək maliyyə vəsaitlərinin istifadəsidir.
- mənfəət əldə etmək üçün yeni müəssisələrin açılmasına cəkilən xərclərdir

455 İstehlak sektorunun inkişafının planlaşdırılma və proqramlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- sektor üzrə müəssisələrin mülkiyyət strukturunun dinamikası
- sektor və onun tərkib hissələri üzrə ümumi istehsal və əlavə dəyərin həcmi, artım tempi
- sektor üzrə əsas kapitalla investisiyalar, əsas fondların köhnəlmə və yenilənmə səviyyəsi
- sektorun məhsullar ixracı, istehlakda idxalın payı
- sektordakı aktivlərin rentabellik səviyyəsi

456 Əhəlinin istehlak əmtəələrinə tələbatının planlaşdırılmasında hansı normativlərdən istifadə olunmur?

- fizioloji
- sosial
- ekoloji
- maddi
- texnoloji

457 İstehlak sektorunun strateji planlaşdırılmasında ....

- istehlakın irsi genotipi nəzərə alınmalıdır
- statistik qanunauyğunluqlar nəzərə alınmalıdır
- iqtisadi tərəddüdlər nəzərə alınmalıdır
- bütün cavablar düzdür
- ölkədəki demokratik situasiya nəzərə alınmalıdır

458 Ölkədə adambaşına illik taxıl istehlakı norması 150 kq-dır. Yem kimi taxıl istehlakı 2010-cu ildə 1,5 mln ton olub. 2015-ci ildə əhəlinin 10 mln nəfər olacağı, yem kimi taxıla tələbatın 2 mln tona yüksələcəyini, taxıl istehsalının 4 mln tona yüksələcəyini nəzərə alıb, taxıl idxalına olan tələbatı müəyyənəldirin.

- 1,5 mln ton idxala ehtiyac var
- 0,5 mln ton idxala ehtiyac var
- 2 mln ton idxala ehtiyac var
- idxala ehtiyac yoxdur
- 1,0 mln ton idxala ehtiyac var

459 İstehlak sektorunun irsi genotipi...

- istehlak sektorundakı radikal innovasiyalar nəticəsində ənənəvi istehlak əmtəələrinin yenilərlə əvəzlənməsidir
- istehlak mallarının yenilənməsi və çeşidlərinin genişləndirilməsi
- istehlak sektorunda innovasiya tərəddüdləridir
- əhəlinin ərzaq və istehlak malları və xidmətlərinə minilliklər ərzində formalaşan və nəsildən-nəsilə ötürülən tələbatdır
- əhəlinin sağlamlığına və mənəvi-əxlaqi dəyərlərinə zərər vuran bəzi əmtəələrin istehlakının qadağan edilməsidir

460 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- innovasiya-texnoloji inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

461 Məşğulluğun artırılması və optimallaşdırılması proqramlarında hansı tədbirlər nəzərdə tutulmur?

- sosial müdafiənin yaxşılaşdırılması

- iş qüvvəsinin peşə-ixtisas səviyyəsinin artırılması
- demoqrafik proseslərin tənzimlənməsi
- yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
- dini meyllərin tənzimlənməsi

462 əgər ölkədə əmək resurslarının qıtlığı gözlənilirsə, ən optimal strateji xətt nə olmalıdır?

- yalnız məhsuldarlıq artımının stimullaşdırılması
- əhali artımının stimullaşdırılması və miqrasiya rejiminin asanlaşdırılması
- əhali artımının və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
- miqrasiya və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
- yalnız əhali artımının stimullaşdırılması

463 Sadalananlardan hansı dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinə aid deyil?

- gömrük siyasəti
- pensiya sisteminin fasiləsiz təkmilləşdirilməsi və pensiyaların həcmının artırılması
- işsizlərin sosial müdafiəsinin təminatı
- işsizlərin yeni peşələrə yiyələnməsinə yardım
- gənclər siyasəti

464 Sadalananlardan hansı investisiya mühitinin müəyyənəşdirilməsində daha çox amildir.

- texnoloji inkişaf səviyyəsi
- kredit əldə etmə imkanları
- iqtisadi artım
- menecmentin keyfiyyəti
- sosial infrastrukturun keyfiyyəti

465 10-14 yaşda olan əhalinin sayı 800 min nəfər, 60-64 yaşda olan əhalinin sayı 150 min nəfərdir. Ölkənin mövcud əmək ehtiyatları 4,8 mln nəfərdir. əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin 95% sabit olaraq, əmək ehtiyatlarına aiddir. 5 il sonra ölkədə əmək ehtiyatları neçə nəfər olacaq?

- 5 mln 145 min nəfər
- 5,2 mln nəfər
- 5 mln 177 min nəfər
- 5 mln 450 min nəfər
- 5 mln 350 min nəfər

466 Hansı faktor məşğulluğun planlaşdırılmasında nəzərə alınmır?

- ümumi sosial-iqtisadi situasiya
- demoqrafik faktor
- məşğulluğun sadə strukturu
- əmək ehtiyatlarının yaş, cins və regional strukturu
- əmək ehtiyatlarının etnik strukturu

467 İndi ölkədə məşğulların sayı 5 mln nəfər, işsizlərin sayı 0,5 mln nəfərdir. 10 il sonra iqtisadi fəal əhalinin sayı 8 mln olacaq. Eyni zamanda 10 il kənd təsərrüfatında çalışanların sayının məcmu məşğullardakı xüsusi çəkisi 10%-dən 8%-dək azalacaq. 5% işsizlik səviyyəsi planlaşdırılanda kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar.

- 500 min nəfər
- 608 min nəfər
- 592 min nəfər
- 640 min nəfər
- 1 mln nəfər

468 Ölkənin özəl sektorunda real orta aylıq əmək haqqı səviyyəsi 400 manatdır. əgər hökumət minimum əmək haqqı səviyyəsini 200 manatadək yüksəltsə, işsizliyə hansı təsirlər ola bilər?

- yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
- işsizlik artar
- işsizlik azalar
- işsizlik səviyyəsi ciddi olaraq dəyişməz
- müəyyən bir mərhələdə işsizlik tərəddüdləri baş verər

469 İndi 10-14 yaşında əhalinin 300 min nəfərini qızlar təşkil edir. 60-64 yaşında qadınların sayı isə 100 min nəfərdir. 2,5 mln əmək qabiliyyətli yaşda qadının 1,9 mln nəfəri iqtisadi fəal əhalidir. 5 il sonra əmək qabiliyyətli yaşda olan qadınların 85%-nin iqtisadi fəal əhali olacağını nəzərə alıb, qadınlar arasındakı iqtisadi fəal əhalinin sayını müəyyən edin.

- 2 mln 100 min nəfər
- 2 mln 295 min nəfər
- 2 mln 800 min nəfər
- 2 mln 900 min nəfər
- 2 mln 200 min nəfər

470 Yaxın 5 ildə ölkədə sabilliyinin qorunacağı dinamik iqtisadi artımın baş verəcəyi, maliyyə sabilliyinin davam edəcəyi gözlənilir. Eyni zamanda iş qüvvəsi məsrəflərinin artacağı da proqnozlaşdırılır? Başqa faktorların sabilliyi halında investisiya mühiti necə dəyişəcək?

- stabil qalacaq
- olduqca yaxşılaşacaq
- tam pisləşəcək
- qismən yaxşılaşacaq
- qismən pisləşəcək

471 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması

472 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

473 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

474 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- sosial sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

475 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması

476 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ərazilərin inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

477 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

478 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

479 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji

480 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- sistemin məkan məsələsi
- onlara nail olma vasitələri
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- həlli vasitələri

481 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqtəyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- sistemin məkan məsələsi
- sistemin məkan strukturu
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- həlli vasitələri

482 Real dövlət büdcə kəsiri

- Nominal büdcə kəsiri, ilin əvvəlinə dövlət borcu, inflyasiya tempi əsasında müəyyən olunur..
- dövlət gəlirləri ilə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir
- Vergi gəlirləri ilə dövlət büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.
- Vergi gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.
- Büdcə gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərqi

483 Hökumət milli valyutanın ABŞ dollarına kursunu 10% bahalaşdırmaq niyyətindədir. Ölkədə ÜDM- 20% artacağı, ABŞ-da illik inflyasiyanın 5% təşkil edəcəyi, k-nın sabitliyi halında milli valyuta kütləsinin artıb-azalma tempi necə olmalıdır.

- 15% azalmalıdır
- dəyişdirilməlidir.
- 10% azalmalıdır
- 5% artmalıdır
- 25% azalmalıdır

484 2011-ci ildə dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 30% olub. Yaxın 3 ildə real faiz dərəcəsinin 3%, ÜDM-in artım tempinin 10% olacağını, ilkin büdcə kəsirinin 5%-ə bərabərliyini nəzərə alıb, 1 il sonra dövlət borcunun nə qədər artıb-azalacağını müəyyən edin.

- 17% azalacaq
- 16% azalacaq
- 15% azalacaq
- 22% azalacaq
- dəyişməyəcək

485 İlin əvvəlinə dövlət borcu 1,5 mld manatdır. Real faiz dərəcəsi 4% olacaq. İl ərzində büdcə gəlirləri 15 mld manat, xərcləri 15,5 mld manat planlaşdırılır. Illik inflyasiya 5% olacaq. İlin sonuna real dövlət borcunu müəyyən edin.

- 1,4 mld
- 2,0 mld
- 1 mld 305 mln
- 1,6 mld
- 2,5 mld

486 Maliyyə ili üçün büdcə daxilolmaları, 20 mld manat planlaşdırılır. Dövlət alqıları 15 mld manat, borc üzrə faiz ödənişi, 2 mld manat, transfert ödənişləri 4 mld manat planlaşdırılır. Büdcə kəsiri nəyə bərabər olar?

- 1 mld
- 2 mld
- 3 mld
- 2,2 mld
- 4 mld

487 əmək ehtiyatlarına aid deyil....

- evdar qadınlar
- tələbələr
- məxfi qulluqçular
- uzun müddətli izolyasiyada olanlar
- hərbi qulluqçular

488 İqtisadi fəal əhaliyə aid deyil...

- evdar qadınlar
- məşğullar
- işsizlər
- hərbi qulluqçular
- sosial məzuniyyətdə olan qadınlar

489 Ölkədə əmək qabiliyyətli yaşda olan əhali 1,5 mln nəfərdir. Müxtəlif səbəblərə görə 200 min nəfər əmək resurslarına aid deyil. Evdar qadınlar, tələbə və s. İş axtarmayanların sayı 300 min nəfərdir. Məşğul əhali 4 mln nəfərdir. İşsizlik səviyyəsi nə qədərdir?

- 11,1%
- 12,5%
- 10,5%
- 8%
- 9%

490 Ölkənin investisiya mühiti dəyərləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- iqlim şəraiti
- kredit əldə etmə imkanları
- iqtisadi artım

- siyasi stabillik
- maliyyə stabilliyi

491 Investisiya riskləri qiymətləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- kriminal gərginlik
- sosial gərginlik
- idarəetmənin təşkili
- asudə vaxtın təşkili
- siyasi gərginlik

492 Ölkədə investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq üçün hansı tədbir həyata keçirilmir?

- maliyyə stabilliyi yaradılır
- vergilər azaldır
- bütövlük maniyələr aradan qaldırılır
- amortizasiya normaları azaldılır
- amortizasiya normaları artırılır

493 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- sistemin məkan məsələsi
- onlara nail olma məqsədləri
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- həlli vasitələri

494 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- həlli vaxtı (imkanı)
- sistemin məkan məsələsi
- həlli vasitələri

495 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- sivilizasiyalar üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;

496 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- selliloza üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

497 Təklif inflyasiyasını şərtləndirən faktorlara aid deyil:

- məşğulluğun artımı
- əmək haqqının artımı
- xammal qiymətlərinin artımı
- vergilərin artımı
- material qiymətlərinin artımı

498 Ölkədə adambaşına ÜDM 5000 manatdır. 5 il ərzində bu göstəricini 10 min manata yüksəltmək planlaşdırılır. əhalinin sayının 9 mln nəfərdən 10 mln nəfərə yüksələcəyi halda orta illik artım tempi nə qədər olmalıdır?

- təxminən 12%
- Təxminən 16%

- təxminən 20%
- təxminən 22%
- təxminən 14%

499 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- obyektlərə nəzarət
- statistik təcrübə metodu
- morfoloji analiz
- normativ
- ekstropolyasiya

500 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- obyektlərə nəzarət
- statistik təcrübə metodu
- iqtisadi riyazi
- balans
- ekstropolyasiya

501 Bazar strategiyası:

- müəssisənin mənfəət normasının qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqəsini müəyyənləşdirir
- iqtisadi strategiya əsasında işlənir
- strateji portfel müqavilələr əsasında işlənir
- firmanın rəqabət üstünlüyünü təmin etmək və qlobal məqsədi reallaşdırmaq üçün təmin olunan qarşılıqlı əlaqəli və təsirli tədbirlərin məcmusu
- məhsulun qiymətinin müəyyən edilmə proseduru

502 Strateji göstəriş özünə daxil edir:

- müəssisənin onun idarə heyətinə münasibəti
- müəssisənin fəaliyyətinin son məqsədinin nədən ibarət olmasına cavab
- müəssisənin fəaliyyətinin etik və fəlsəfi məqsədlərin aydınlaşdırılması;
- müəssisənin rəqabət üstünlüklərinin çatışmamazlıqlarının formalaşdırılması;
- müəssisə cəmiyyətin gözündə öz fəaliyyətini necə yaxşılaşdırılmalıdır

503 Qiymətin funksiyalarına aid deyil:

- təmərküzləşdirmə
- ölçü
- stimullaşdırıcı
- bölüşdürücü və ya yenidən bölüşdürücü
- İnformasiya

504 Qiymətlərin əsas növləri hansılardır?

- liberal, mərkəzləşdirilmiş, pərakəndə satış
- sərbəst, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, direktiv müəyyən edilən
- sərəst müəyyən olunan, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, tənzimlənən
- sərbəst müəyyən edilən, topdan satış, pərakəndə satış
- tənzimlənən, tənzimlənməyən, pərakəndə satış

505 Inflyasiya özündə nəyi əks etdirir?

- qiymətlərin dəyişməsini
- qiymətlərin qeyri sabitliyini
- qiymətlərin azalmasını
- orta qiymət səviyyəsinin davamlı yüksəlmə meylini
- qiymətlərin sabitliyini

506 Investisiya səviyyəsi

- qiymətlərin sabillik səviyyəsini əks etdirir
- qiymətlərin mütləq dəyişməsini əks etdirir

- orta qiymət səviyyəsini nisbi dəyişməsinə əks etdirir
- qiymətlərin artımının mütləq səviyyəsini əks etdirir
- qiymət artımının xərc artımına nisbətini əks etdirir

507 Tələb inflyasiyasını nə şərtləndirir:

- izafi məcmu xərclər
- istehsal xərclərinin artımı
- xammal qiymətlərinin artımı
- iş qüvvəsi qiymətinin yüksəlməsi
- xarici faktorlar

508 Sənayedə enerji istehlakı 20 milyon şərti yanacaq, məhsul buraxılışı 20 milyard manat, 1 ton şərti yanacağın qiyməti 200 manatdır. ÜDM 40 milyard manat olsa sənayedə yanacaq məsrəfi məcmu resurs məsrəfini 50%-ni təşkil etsə, sənayenin ÜDM-də payı neçə faizə bərabərləşər?

- 35%
- 25%
- 40%
- 50%
- 30%

509 ETT nəticələrinə görə 5 il sonra ölkə iqtisadiyyatı üzrə aralıq istehlakın məcmu buraxılışın 60%-dən 40%-inə qədər, sənayedə isə 50%-dən 30%-ə qədər azalacağı planlaşdırılır. 5 il sonra məcmu məhsul buraxılışının 60 milyard manatdan 80 milyard manata, sənayedə 30 milyard manatdan 50 milyard manata qədər artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM və sənayenin ÜDM-dəki payı neçə faiz artacaq?

- 75% və 51%
- 200% və 10,4%
- 33% və 15%
- 45% və 25%
- 150% və 31 %

510 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara metallar üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

511 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- sahələrarası balans əsasında qurulan və sektorun daxilində və digər sektorlarla qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə imkan verən təkrar istehsal tsiklin makromodeli;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

512 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- perspektiv yanacaq-energetika balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

513 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- mineral xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

514 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- meşə xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

515 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- əlvan metallar üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

516 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- meşə materiallar üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

517 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- sement üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

518 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- əmtəə qrupları üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

519 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- \qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

520 Gəlirlərin təkrar bölgüsü hesabında milli gəlir 30 mlrd alınan transfertlər 2 mlrd, verilən tərəfdaş 1 mlrd planlaşdırılıb. Sərəncamda qalan gəlirin məbləği necə olmalıdır:

- 30 mlrd
- 33 mlrd
- 27 mlrd
- 29 mlrd
- 31 mlrd

521 Sadalananlardan hansı planlaşdırma göstəricilərinə aid deyil?

- Səhih göstəricilər

- natural göstəricilər
- Kəmiyyət göstəriciləri
- İqtisadi effektivlik göstərici
- müqayisəli göstəricilər

522 Mütləq göstəricilərdə nə öz əksini tapa bilməz?

- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan materialların həcmi
- planlaşdırılan məhsul buraxılışının natural həcmdə ifadəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışının dəyər ifadəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı həcmnin hesab dövrü ilə müqayisəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan xammalın həcmi

523 Sadalananlardan hansı makroiqtisadi plan göstəriciləri deyil?

- Məhsul buraxılışı
- xalis cari dəyər
- Mənfəət və zərərlər
- Qiymət indeksi
- Əlavə dəyər

524 Sadalananlardan hansı sahə plan göstəricisi deyilir

- Qiymət indeksi
- Əlavə dəyər
- Mənfəət
- Milli gəlir
- Məhsul buraxılışı

525 Sadalananlardan hansı regional plan göstəricisi deyil?

- Məhsul buraxılışı
- Əlavə dəyər
- ÜDM
- Məcmu milli məhsul
- Mənfəət

526 Sadalananlardan hansı təsdiq edilmiş göstərici deyil

- Dövlət sifarişi
- Sosial normativlər
- Ekoloji normativlər
- İqtisadi normativlər
- Müəssisənin mənfəəti

527 İndikativ planlaşdırma

- Sahələrarası balans metoduna əsaslanır
- Mütəxəssis ekspertlərin rəyinə əsaslanır
- Birbaşa iqtisadi hesablamalara əsaslanır
- Riyazi modellərə əsaslanır
- Sosial və iqtisadi normativlərə əsaslanır

528 Balans metodu.

- İstehsal xərclərin normalarına əsaslanır.
- Qarşılıqlı əlaqəli göstəricilərin uzlaşdırılmasına əsaslanır
- Mütəxəssis rəylərinə əsaslanır
- Statistik göstəricilərin təhlilinə əsaslanır
- İqtisadi sistemlərdəki proseslərin hissələrə bölünüb təhlil olunmasını əsaslanır

529 Normativ planlaşdırma metodunda nədən istifadə olunmur?

- Əhalinin nominal gəlirləri göstəricisindən
- Sosial normativlərdən

- Ekoloji normativlərdən
- Yaşayış minimum göstəricisindən
- Minimal istehlak zənbili göstəricisindən

530 İstehlak tələbatını planlaşdırmağa imkan yaradan makroiqtisadi modeli hansıdır?

$C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_i, B, V)$

$C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_j, B, V)$

$C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$

$C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$

$C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V)$

531 ABŞ-da istehlak tələbatını proqnozlaşdırmaq üçün hansı ekonometrik modeldən istifadə olunur:

$C = b \cdot C + kY_{-1} - \Delta PC$

$C = f(g_0)$
  $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_j, B, V)$

$C = 0,47 + 0,999C + 0,17Y_{-1} - 7,134\Delta PC$

$C = a + bC + kY_{-1} - \Delta PC$

532 əsas qiymətlərlə məhsul buraxılışını 40 mlrd manat aralıq istehsalı 15 mlrd manat planlaşdırılırsa, əlavə dəyər nəyə bərabər olacaq?

- 12,5 mlrd manat
- 55 mlrd manat,
- 25 mlrd manat
- 2,6 mlrd manat
- 27,5 mlrd manat

533 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- əhəlinin işsizlik səviyyəsini
- iqtisadi transformasiyanın ümumi xarakterini
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- vətənin inhisarqabiliyyətini

534 502. Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- əhəlinin işsizlik səviyyəsini
- iqtisadiyyatın dayanıqlığı
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- ölkənin mühafizə qabiliyyətini
- vətənin inhisarqabiliyyətini

535 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- 5. əhalinin işsizlik səviyyəsini
- 6. ölkənin müdafiə qabiliyyəliyinin
- 2. iqtisadiyyatın durğunluğu
- 3. ölkənin mühafizə qabiliyyəliyini
- 4. vətənin inhisarqabiliyyətliyini

536 2000-2010-cu illərdə sutarlara xırdalan cirkab suların həcmi 171mln m³—dan 181 mln m³-a qədər artıb. Növbəti on ildə bu tendensiya davam etsə sututarlara nə qədər cirkab su atılar?

- 191 mln m³
- 191,6 mln m³
- 193 mln m³
- 188 mln m³
- 194 mln m³

537 Ötən 10 il ərzində ölkədə ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə üzrə əsaslı investisiya qoyuluşu 1 mln 727 min manatdan 84mln 449 min manat yüksəlib növbəti 10 illikdə bu istiqamətdə orta illik 15%-lik aotım proqnozlaşdırılsa, 2020 – ci ildə ekoloji investisiyaların həcmi nə qədər olar?

- 352,1 mln manat
- 300 mln manat
- 341, 6 mln manat
- 345 mln manat
- 344,4 mln manat

538 Ekoloji proqnozlar adətən hansı senari üzrə hazırlanır?

- Optimist, innovasiyalı-inkişaf
- Optimist, pessimist, adi
- Optimist, pessimist
- Optimist, investisiyalı, pessimist
- Inersiyalı, innovasiyalı-inkişaf

539 Dünya Bankının inersiyalı ssenari proqnozuna görə 2030-cu ildə inkişaf etmiş ölkələr tərəfindən atmosfərə nə qədər zəhərli maddə atılacaq?

- Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- Təxminən 15 mld ton şərti yanacaq miqdarında
- Təxminən 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- Təxminən 5mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq miqdarında

540 Dünya Bankının inersiyalı ssenari üzrə proqnozuna görə 2030 –cu ildə Asiyanın inkişaf etməkdə olan ölkələri tərəfindən atmosfərə nə qədər zəhərli tullantı atılacaq?

- 12 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 19 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 5 mld ton yanacaq ekvivalenti
- 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- 15 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti

541 Dünya Bankının təbiətə dost münasibət ssenarisinə görə 2050-ci ildə inkişaf etmiş ölkələr 2050-ci ildə atmosfərə qədər zəhərli tullantı atacaqlar? Inersiyalı ssenari ilə fərq nə qədər.

- 17 mld ton şərti yanacaq, fərq 8 mld ton azalmadır
- təxminən 15 mld ton şərti yanacaq , fərq 10 mld ton azalmadır
- təxminən 10 mld ton şərti yanacaq, fərq 15mld ton axzalmadır
- təxminən 20 mld ton şərti yanacaq, fərq 5mld ton azalmadır
- 25 mld ton şərti yanacaq, fərq yoxdur

542 Dünya Bankının təbiətə dost Münasibət ssenarisinə görə 2050 –ci ildə inkişaf etməklə olan ölkələr atmosferə nə qədər zəhərli tullantı atacaqlar?

- 7,5 mld ton şərti yanacaq
- 10 mld ton şərti yanacaq

- 2 mld ton şərti yanacaq
- 12 mld ton şərti yanacaq
- 3 mld ton şərti yanacaq

543 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əlaqələrin proqnoz göstəricilərin hazırlanmasını
- ölkənin və təsərrüfat subyektlərin xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirakının optimal strategiya və taktikasını müəyyən etmək üçün dünya bazarının və ayrı-ayrı əmtəə bazarlarının konkret proqnozlarının hazırlanmasını
- dünya bazarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- ayrı-ayrı ölkələrin ixrac və idxal proqnozlarının hazırlanmasını
- beynəlxalq maliyyə bazarlarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını

544 Regional inkişaf proqramlarının gerçəkləşməsi nəyi şərtləndirmir

- Ölkədə inkişafın sürətlənməsini
- Regionun resurslarından optimal istifadəni
- Regional infrastrukturun yaxşılaşdırılması
- Regionun iqtisadi inkişafının sürətlənməsini
- Ölkə daxili miqrasiyanın sürətlənməsini

545 Büdcə tarazlığı modelinin K əmsalı nəyə görə şəhərlər üçün yüksək hesablanır

- Şəhərdə bank maliyyə sisteminin mövcudluğu
- Şəhərdə ictimai məhsullara tələbatın yüksəkliyi
- Şəhərdə həyat keyfiyyəti standartının yüksəkliyi
- Şəhərdə əhali sıxlığının yüksəkliyi
- Şəhərdə mərkəzi idarəetmə orqanının olması

546 Regional inkişafın reallaşmasında daha çox istifadə olunan.....

- Direktiv planlar
- Strateji planlaşma
- İndikativ planlaşma
- Strateji proqnozlaşma
- Məqsədli proqramlar

547 Elmi-tədqiqat proqramlarının hazırlanmasında daha çox istifadə edilən metodlardan biri hansıdır?

- trend metodu
- mexaniki ekstrapolyasiya
- barometrik metod
- normativ metod
- Forsayt metodu

548 Azərbaycan elmi-tədqiqat sferasında tədqiqatçı heyətinin 21% ictimai və humanitar elmi sahələrində cəmləşib. İnkişaf etmiş ölkələrdə bu göstərici 7-9 % arasında dəyişir. Elmi-tədqiqat sferasının inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlər nəzərdə tutulmalıdır?

- humanitar sahələr üzrə aspirant və doktorantların qəbul planını azaldılması
- humanitar elmi-tədqiqat sahələrinə maliyyə ayrımalarının mütləq həcmində azaldılması və humanitar tədqiqat istiqamətlərinin optimallaşdırılması
- humanitar elmi-tədqiqat sferasında kütləvi ixtisaslar aparılması
- humanitar elmi-müəssisələrinin özünümaliyyələşmə prinsipi əsasında fəaliyyəti.
- Humanitar tədqiqatların əksər istiqamətlərindən imtina.

549 Elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşməsi nəyi nəzərdə tutur?

- yalnız konkret elmi-tədqiqat layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
- ayrı-ayrı elmi müəssisələrin maliyyələşdirilməsini
- Yalnız MEA-nın maliyyələşdirilməsini
- yalnız ali təhsil sektorundakı tədqiqatların maliyyələşməsini
- yalnız kommersiya müəssisələrinin daxilindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini

550 Azərbaycanda elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşdirilməsi prinsipini nə vaxtdan tətbiq edir?

- 2011-ci ildən
- 2008-ci ildən
- 2005-ci ildən
- 2010-cü ildən
- 1999-cu ildən

551 Azərbaycanda dövlət dövlət elmi-tədqiqatın proqram-məqsədli maliyyələşməsi üzrə nə qədər vəsait ayırır?

- 6 mln manatdan çox
- 25 mln manatdan çox
- 80 mln manatdan çox
- 2 mln manatdan çox
- 45 mln manatdan çox

552 Elmi-tədqiqat sferasının inzibati-təşkilati maliyyələşdirilməsi nəyi nəzərdə tutur?

- kommertiya təşkilatlarının tabeciliyindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini
- ayrı-ayrı elmi layihələrin maliyyələşməsini
- ayrı-ayrı elmi müəssisə və təşkilatların maliyyələşdirilməsini
- sahə elmi-tədqiqat institutlarının maliyyələşdirilməsini
- elmi-tədqiqatın müxtəlif nazirliklər üzrə maliyyələşdirilməsini

553 xx əsrin əvvəllərində dünya üzrə ölkə rezidentləri tərəfindən 936 min patent müraciəti olub. 2009-cu ildə Azərbaycanda 211 ixtira patenti verilib. Bu nəticəni necə qiymətləndirmək olar?

- sox zəif.
- yaxşı
- zəif
- yüksək
- məqbul

554 Elmi-texniki inkişafın strateji proqramlaşdırılması hansı ardıcılıqla həyata keçirilir?

- elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması
- elmi prioritetlərin və məqsədlərin müəyyənləşməsi, proqramın icra strukturlarının müəyyənləşməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın monitorinqi və nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- proqramın icra strukturunun müəyyənləşməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın qiymətləndirilməsi
- elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, nəticələrin qiymətləndirilməsi

555 Elmi-texniki proqramın məqsədi formalaşarkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- proqramın icrasında iştirak edən özəl qurumların təşkilati-hüquqi forması
- ölkənin ümumi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası
- proqramın üzrə potensial icracıları
- proqramın resurs təminatı
- proqramın nəticələrinin effektivliyi

556 Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin səmərəliliyini müəyyənləşdirən göstəricilərə sadalananlardan hansı aid deyil?

- proqramın nəticələrinin effektivliyi
- ixtiraların, kəşflərin sayı
- elmi-tədqiqat və konstruktor-layihə işlərinin tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə
- əhalinin 1000 və ya milyon nəfərinə düşən patentlərin sayı
- ticarət markaları və ya faydalı modellərin yaş strukturu

557 2004-cü ildə dünya üzrə 604 min ticarət markasına və ya faydalı modelə şəhadətnamə verilib. Dünya 6 mld nəfər, ölkə əhalisinin 9 mln olduğunu nəzərə alıb, Azərbaycanın bu göstərici üzrə orta dünya səviyyəsinə çatması üçün necə faydalı model hazırlamalı olduğunu müəyyənləşdirin.

- 750
- 900
- 1200
- 1500
- 1600

558 Ölkənin elmi-texniki inkişaf strategiyasına sadalananlardan hansı aid deyil?

- ali təhsil sferasında elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişlənməsi
- ölkənin maddi, təbii, maliyyə və s. Resurslarına uyğun elmi-prioritetlərin secilməsi
- elmi-tədqiqat işlərinin maliyyələşməsində proqram məqsədli metoda keçid
- elmi-tədqiqat işlərinin yalnız dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi
- «elmi-tədqiqat xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrinin formalaşması

559 Sadalananlardan hansı elmi-texniki inkişafın dövlət tənzimlənməsi siyasətinə aid deyil?

- idxal olunan elmi-tədqiqat təyinatlı avadanlıqlara gömrük rüsumunun artırılması
- elmi işçilərin əməyinin stimullaşdırılması
- prioritet elm sahələri üzrə kadr hazırlığı
- elmi-texnoloji təşkilatlara vergi güzəşti
- sürətli amortizasiya siyasəti

560 Yüksəkinkişaf etmiş ölkələr üzrə yüksək texnologiyalı məhsul ixracı 1 trl. 170 mld dollar olub. Azərbaycanın bu səviyyəyə yüksəlməsi üçün lazım olan yüksək texnologiyalı məhsul ixracı həcmi müəyyən edin (inkişaf etmiş ölkələrinə halisi 1 mld, Azərbaycanın əhalisi 9 mln nəfərdir)

- 11 mld dollar
- 10 mld 530 mln dollar
- 9 mld dollar
- 15 mld 130 mln dollar
- 1 mld 170 mln dollar

561 Orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər sinifə normativ orta dərslər yükü həftəlik 30 saat, hər müəllimə normativ həftəlik dərslər yükü 18 saatdır. Hər müəllimin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır. Orta təhsil sistemi üzrə illik əmək haqqı xərci nə qədər olar?

- 600 mln manat
- 450 mln manat
- 800 mln manat
- 950 mln manat
- 720 mln manat

562 10 min nəfər əhaliyə 100 həkim, 150 tibb və texniki heyəti olmasını normativ qəbul edək. Həkimlərin orta aylıq əmək haqqının 500 manata bərabər olarsa, ölkəmizin dövlət səhiyyə xərcləri daxilində əmək haqqı xərclərini nə qədər planlaşdırmalıyıq (ölkə əhalisinin sayı 9 mln Tibb işçilərinin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır).

- 980 mln manat
- 750 mln manat
- 1 mld 200 mln
- 1 mld manat
- 860 mln manat

563 2012-ci ildə əmək haqqı xərci 1 mld manat, dərman xərci 500 min xəstələnin hər birinə orta hesabla 50 manat, ərzaq xərci 40 manat olub. Dəftərxana xərci əhalinin 1 nəfərinə 1 manat, inventar və avadanlıq xərci əhalinin hər nəfərinə 30 manatdır. Dövlət səhiyyə xərclərinin həcmi planlaşdırın (əhali 9 mln)

- 1 mld 356 mln
- 1 mld 546 mln
- 1 mld 324 mln
- 1 mld 240 mln
- 1 mld 436 mln

564 2010 –cü ildə səhiyyə sistemində 100 mln manatlıq dərman xərci olub. Çarpayı günlərin sayı 500min təşkil edib. 2015-ci ildə dərman sərfi normasının 2010-cu ildə nisbətən 20% artacağını, çarpayı günlərinin sayının hər il 10% azalacağını nəzərə alıb, 2015-ci ildə dərman xərclərinin həcmi müəyyən edin.

- 140 mln manat
- 71 mln manat
- 120 mln manat
- 60 mln manat
- 85 mln manat

565 Dövlət investisiya xərcləri əsasən hansı metodla planlaşdırılır?

- Balans metodu ilə
- Normativ metodla
- Eksport qiymətləndirilməsinə ietodu ilə
- Proqram – məqsədli metodla
- Sadalanan metodların heç biri ilə

566 Tədiyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- Xaricdən gələn transfertləri
- Ölkə müəssisələrinin digər ölkələrin müəssisələrin ilə bağlaşmalarının həcmi
- İxrac və idxalın balansını
- Xaricə kapital axının həcmi
- Müəyyən müddət ərzində ölkə rezidentlərinin başqa ölkələrlə iqtisadi bağlaşmalarının məcmusunun sistemli yazılışını

567 Tədiyyə balansının əsas elementləri hansılardır?

- Xaricdə kapital qoyuluşlarının həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- Cari əməliyyatlar hesabı, kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatları hesabı, rəsmi ehtiyatların dəyişməsi
- cari əməliyyatlar hesabı, xarici ticarət həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- Ölkənin qızıl-valyuta ehtiyatlarının həcmi, ixracın həcmi, xarici investisiyaların həcmi:
- İdxalın həcmi, ixracın həcmi

568 2010 –cu-ildə ölkələrin ixracı 15 mld manat, idxal 10mld manat olub.(xidmətlər də daxil olmaqla). xaricdən faiz ödənişi və sair formada 1mld manat gəlir əldə olunub.2015-ci ildə ixracın 40%, idxalın 20%,xaricdən gələn gəlirlərin 50% artacağı planlaşdırılır.2015-ci ildə xalis cari transfertlərin 1mld manat təşkil edəcəyini nəzərə olub, cari əməliyyat üzrə saldonu müəyyən edin

- 12,5mld manat
- 9,5 mld manat
- 12mld manat
- 11mld manat
- 9,0 mld manat

569 Ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 4mln nəfər, işsizlik səviyyəsi 10%-dir. Yaxın 5 ildə iqtisadi fəal 5mln nəfər olacaq, 800min əlavə iş yeri açılacaq. İşsizlik səviyyəsi nə qədər olacaq?

- 14%
- 10%
- 5%
- 15%
- 12%

570 Ölkədə 11-14 yaşlı əhalinin sayı 1mln nəfər, 55 yaşda olan əhalinin sayı isə 100min nəfərdir. əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin sayı isə 5mln nəfərdir. 5ildən sonra əməkqabiliyyətli yaşda olan əhalinin sayı nə qədər artacaq? (əməkqabiliyyətli əhali 15-60yaşdadır)

- 24%
- 17%
- 25%
- 15%
- 18%

571 Ölkədə əmək ehtiyatlarının sayı 5mln nəfərdir. İqtisadi – fəal əhalisi isə əmək ehtiyatlarının 80%-ni təşkil edir. İqtisadi – fəal əhalinin 95%-i məşğuldur. əmək ehtiyatları 10% artarsa, iqtisadi fəal əhali əmək ehtiyatlarının 90%-ni təşkil edərsə, 200min əlavə iş yeri açılırsa, işsizlik səviyyəsi nə qədər olar?

- 14%
- 19%
- 5%
- 16%
- 17%

572 İşsizliyin təbii dərəcəsi 5%-dir.İqtisadi fəal əhali 6 mln,məşğulluğu 4,5 mln nəfərdir.İşsizlik təbii səviyyəindən nə

qədər kənarlaşıb:

- 4%
- 7%
- 5%
- 3%
- 6%

573 5 il sonra ölkədə iqtisadi fəal əhəlinin sayının 5 mln nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılır. Növbəti 5 ildə işləyənlərin sayının 4,7 mln nəfər olacağı halda, işsizlik səviyyəsi təbii hədlərdən nə qədər kənar olacaq?

- 4%
- 2%
- 3%
- 1%
- 5%

574 Delfi metodu adətən hansı müddət üçün proqnozlaşdırmada istifadə edilir?

- kvartal üçün
- bir illik müddət üçün
- uzunmüddətli perspektiv üçün 30 ilədək
- 3 illik müddət üçün
- 5 illik müddət üçün

575 əgər 10 önləyici göstəricindən 7-si artırsa, diffuziya indeksi nəyə bərabər olar?

- 0,7
- 50%
- 45%
- 30%
- 1,0

576 SWOT- analizdə nə aydınlaşdırılır

- texnoloji, iqtisadi, sosial mühit
- siyasi risklər
- firmanın zəif və güclü tərəfləri, imkanlar və risklər
- texnoloji problemlər
- iqtisadi mühit

577 STEP analizdə nə aydınlaşdırılır?

- texnoloji yeniləşmələr
- mövcud texnoloji və siyasi mühit
- firmanın zəif və güclü tərəfləri
- sosial, texnoloji iqtisadi, siyasi mühit
- elmi-texniki tərəqqi problemi

578 Ssenari yazılması metodu.

- Mövcud şəraitin müxtəlif vəziyyətlərinə müvafiq olaraq, obyektin gələcəkdə vəziyyətinin fərqliliyinin məntiqi ardıcılıqla müəyyənləşdirir.
- proqnozlaşdırılan obyektin vəziyyəti uyğun obyektlərin keçmiş inkişaf analogiyasının əsasında müəyyənləşdirir
- yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin kəmiyyət xarakteristikasını müəyyənləşdirir
- Obyektin gələcək və keçmiş vəziyyəti arasında mətiqi əlaqələri aşkarlayır
- Yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin keyfiyyət xarakteristikasını aşkarlayır

579 Kritik texnologiyalar metodu hansı ölkələrdə proqnozlaşdırma işlərində istifadə edilmir

- Macarıstan
- ABŞ
- Rusiya
- Yaponiya
- Fransa

580 Hansı komponent strateji planlaşdırmanın, mahiyyətini müəyyənləşdirmir?

- Sosial-iqtisadi sistemin təşkilati strukturu
- Sosial-iqtisadi sistemin məqsədi
- Sosial-iqtisadi sistemin resursları
- Zaman
- Sosial-iqtisadi sistemin məkan strukturu

581 Məqsəd özündə nəyi əks etdirir?

- Obyektin mövcud vəziyyətini
- Obyektin arzu olunan vəziyyətini
- Sosial-iqtisadi sistemin sürətli inkişafını
- Sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafını
- Sosial-iqtisadi sistemin artım templərinin azaldılmasını

582 Eviristik proqnozlaşdırma metodu nəyə əsaslanır?

- mövcud fakt və göstəricilərin təhlilinə
- sahələrarası balans modelinə
- «məsrəf -buraxılış» modelinə
- Tədqiqatlara və əvvəl nəməlum olan faktların müəyyənləşməsinə
- iqtisadi göstəricilərin riyazi modellər əsasında təhlilinə

583 Faktoloji metod nəyə əsaslanır?

- Ekspert rəylərinə
- Fakt və göstəricilərin məntiqim təhlili, riyazi modellərə
- Riyazi modellərə
- Fakt və göstəricilərin məntiqi təhlilinə
- Müxtəlif tədqiqatlara

584 Sadalananlardan hansı planlaşdırma prinsipinə aid deyil?

- Proporsionallıq
- Alternativlik
- Prioritetlik
- Optimallıq
- Rentabellik

585 Optimallıq prinsipi planın reallaşması üçün lazım olan.

- materialların məsrəfini minimallaşdırmağa nəzərdə tutur?
- işçi qüvvəsinin minimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- Müddət və resursların optimal həddə olmasını nəzərdə tutur
- İdarəetmə işlərinin çevikliyi nəzərdə tutur
- Vaxtın optimallaşdırılmasını nəzərdə tutur

586 indikativ planlaşdırma əsasən hansı müddəti əhatə edir?

- 1 ili
- 20 ildən yuxarı müddəti
- 10-20 illik müddəti
- 10 illik müddəti
- 3-5 illik müddəti

587 Hansı proqramlar Azərbaycan Respublikasında reallaşdırılır?

- heç biri
- hamısı
- informasiya texnologiyaları sektorunun inkişafı
- yoxsulluğun azaldılması
- turizmin inkişafı proqramı

588 əgər 10 önləyici göstəricidən 5-i artırsa, diffuziya indeksi nəyə bərabər olar?

- 0,6
- 30%
- 45%
- 0,5%
- 0,7

589 ASK-nın Strateji planlaşması daha çox hansı zərurətdən yararır

- Bionerji tələbatın artmasından
- Ərzaq qiymətlərinin artmasından
- Torpaqların münbitliyinin azalmasından
- Qlobal ərzaq təhlükəsizliyi probleminin aktuallığından
- İqlim dəyişməsindən

590 Təşkilati strategiyanın dərk edilməsi nəzərdə tutur:

- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün strateji fəaliyyətin əlaqələndirilməsini özünə daxil edir;
- müəssisənin fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün hərəkətləri özünə daxil edir;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün təbii qaydaların bərpasını nəzərdə tutur;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;

591 Perspektiv planlaşdırma:

- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- müəssisənin münasibətlərini yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün fəaliyyəti özünə daxil edir;
- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;

592 İndikativ planlaşdırma

- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- planlar tövsiyyə xarakterlidir və dövlətin mərkəzləşdirilmiş planlaşma sistemi ilə sıx bağlanır;
- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;

593 Müəssisənin strateji planı özünə daxil edir:

- təşkilatın mədəniyyətini;
- uzunmüddətli və əsas strategiya özünə müəssisənin maliyyə göstəricilərini daxil edir;
- regionun və makroiqtisadiyyatın qarşısında duran strateji məqsəd və vəzifələrə uyğun olaraq tarazlı strateji tədbirlərin həyata keçirilməsi.
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;

594 Taktiki planlaşdırmanın əsas vəzifələri:

- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- bir dövr ərzində bölünmüş resurslar tam istifadə olunur;
- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur

595 Operativ planlar:

- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planlar qısa müddətə tərtib olunur;
- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;

596 Planların növlərə görə fərqləndirilməsi:

- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur
- təşkilat daxilində planların yerinə yetirilməsi səmərəli bölüşdürülür və onların yerinə yetirilməsinə məsul şəxslər müəyyənləşdirilir;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur

597 Müəssisə daxili planlaşdırmanın sxemi:

- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- mərkəzləşdirilmiş və diversifikasiya edilmiş qarışıq planlaşmanı özünə daxil edir;
- funksional istiqamətlər üzrə firmanın xidmətinin istiqamətləri müəyyənləşdirilir;
- planlaşma keçmişə yönəldilərək işlənir;
- planlaşma cari tələbatı ödəmək üçün tərtib edilir;

598 Qısa müddətli planlaşmaya aiddir:

- etimallığa əsaslanan təhlil
- firma daxili planlaşma
- taktiki planlaşma
- indikativ planlaşma
- operativ planlaşma

599 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir

- etimallığa əsaslanan təhlil
- firma daxili planlaşma
- indikativ planlaşma
- taktiki planlaşma
- operativ planlaşma

600 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- kommunal energetikanın radikal innovasiyalı transformasiyası sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

601 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- enerjiqənaət yaşayışa və mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

602 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- yüksək FİƏ-li sistemlərə və tənzimlənmə istiliklərə keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pərmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

603 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika

strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- enerjiyə qənaət sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

604 . Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- müstəqil enerji qurğularına keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

605 Dünya əmtəə bazarının proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən tələbatın proqnozlaşdırılmasında sadalanan göstəricilərdən hansı istifadə edilmir?

- xarici istehlakın həcmində idxalı dövlətlərin hökuməti tərəfindən göstərilən təsir
- ABŞ və bəzi ölkələrin strateji məhsul ehtiyatları
- müvafiq məhsulu istehlak edən sahələrin inkişaf perspektivləri
- istehlakın gözlənilən həcmi
- müvafiq məhsul üzrə xarici istehlakçıların miqdarının dəyişməsi

606 Dünya əmtəə bazarlarında qiymətlərin səviyyəsini və dinamikasını proqnozlaşdırarkən sadalananlardan hansı nəzərə alınmır?

- qiymətlərin retrospektiv və cari konyukturasi, əvəzləyici məhsulların qiymətləri
- məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- məhsula tələbatın proqnoz qiymətləndirmələri
- rəqiblər və müstəqil təşkilatlar tərəfindən hazırlanan proqnozlar
- kiçik istehlakçıların istehsal məsrəfləri

607 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli

- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

608 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yeraltı istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pənarik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

609 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika

strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda azaldılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

610 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə azaldan nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimsənilməsi;
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

611 Xammal və yarımfabrikatların dünya qiymətləri dinamikasına hansı faktorlar ciddi təsir göstərir?

- məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- bu məhsulların istehsalının texnoloji xarakteri, məhsulların istehsalçı, istehlakçı və ticarət vasitəçilərində olan ehtiyatları
- məhsulların ölkə mənbəyi
- məhsulların satış texnologiyaları
- məhsulların reklam texnologiyası

612 Valyuta kurslarının proqnozlaşdırılmasında hansı amillər nəzərə alınır?

- dünya əmtəə bazarlarında sövdələşmələrin əsasən dollar və ya avro ilə həyata keçirilməsi
- ölkənin tədliyyə balansının vəziyyəti
- ölkələrarası ucot dərəcələrinin fərqi
- müəssisələrin kredit borcları
- inflyasiya templəri

613 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması effekti ümumi formada necə müəyyən olunur?

- bu effekti müəyyənləşdirmək mümkün deyil
- proqnozların səhhiyyəti nəticəsində əldə olunan gəlirlər
- proqnozlaşma nəticəsində mümkün zərərlərin minimallaşdırılması
- proqnozlaşdırmadan əldə edilən əlavə gəlirin proqnozlaşdırma xərclərinə nisbəti ilə
- proqnozlaşdırmadan əldə olunan əlavə gəlirlə proqnozlaşdırma məsrəflərinin fərqi ilə

614 XX əsrin II yarısında dünya üzrə ən nəzərə carpan demoqrafik meyl hdsandır?

- dünyada depopulyasiya və əhalinin qocalması meyli
- dünya əhalisinin 2,1 dəfə artımı, müəyyən regionlarda depopulyasiya meyilləri və miqrantların sayının kəskin artımı
- dünyada qadınların sayının kəskin artımı
- dünya əhalisinin qocalma meyilləri
- dünya əhalisinin kəskin artımı və qocalma meyli

615 BMT-nin orta variant proqnozlarına görə 2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı nə qədər olacaq?

- 14 mld
- 12 mld nəfər
- 9 mld 191 mln nəfər
- 8 mld 285 mln nəfər
- 7 mld 364 mln nəfər

616 BMT proqnozlarına görə 2050-ci ildə Rusiya əhalisi nə qədər azalacaq?

- 25%
- 19%
- 15%
- 27%
- 30%

617 əgər Azərbaycanda əhalinin təbii artım tempi 1% səviyyəsində olsa, 2050-ci ildə əhalinin sayı nə qədər olar?

- 15 mln nəfər
- 14 mln nəfər
- 12 mln 530 min nəfər
- 13 mln 520 min nəfər
- 13 mln 387 min nəfər

618 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- birbaşa xarici investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

619 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun artım tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

620 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- əsas fondların dəyəri, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

621 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların dinamikası (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

622 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- sektorun və sahələrin inkişafının effektivliyi – ümumi məhsulun və əlavə dəyərin məşğul fondların dəyərinə (fondverimi); tam şəkildə iqtisadiyyatın və mineral xammalın və ya ixracın, eləcə də meşə xammalının əsas istehlakçılarının materialtutumluğu və enerjitutumluğu;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

623 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- MDB dövlətlərilə və MDB-dən kənarında dövlətlərlə ticarətdə ixracın və idxalın strukturunda mineralların metalların, kimya məhsullarının, meşə və tikinti materialların payı.
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;

624 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

625 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

626 əhalinin həyat səviyyəsi planlaşdırılarkən və proqnozlaşdırılarkən hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- ekoloji
- demoqrafik
- etnoqrafik
- iqtisadi
- sosial

627 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

628 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- əhalinin nisbi tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

629 Ölkə əhalisinin nominal gəlirləri 30 mld manat olacaq. İcbari ödəniş, vergi ödənişi və s. 10 mld manat təşkil edəcək. könüllü ödənişlər, kreditə alınmış mallar üçün borcların ödənilməsinə və s. bu kimi məsələlərə 7 mld manat sərf olunacaq. İnflyasiya 5% təşkil edəcəyi planlaşdırılır. əhalinin real son gəlirlərini müəyyən edin.

- 14 mld manat
- 12,4 mld manat
- 13 mld manat
- 20 mld manat

12 mld manat

630 Ölkədə bir nəfərin minimal ərzaq tələbatının ödənilməsinə 80 manat tələb olunur. əgər ABŞ-da istifadə olunan metd əsasında yaşayış minimumu müəyyənləşdirilsəydi, pensiya və minimum əmək haqqı necə olardı?

- 150 manat
 160 manat
 120 manat
 240 manat
 200 manat

631 2015-ci ildə sənayedə məhsul buraxılışının 40 mld manat olacağı proqnozlaşdırılır. Amortizasiya ayırmaları 5 mld manat, balans mənfəəti 5 mld manat, dolay vergilər 3 mld manatdır. Sənayedə çalışanların illik əmək haqlarını müəyyənləşdirin.

- 30 mld manat
 27 mld manat
 32 mld manat
 35 mld manat
 37 mld manat

632 2010-2015-ci illərdə məhsuldarlığın ildə orta hesabla 5,7% artım tempi proqnozlaşdırılır. İqtisadi səmərəliliyin təmini baxımından əmək haqlarının artım tempinin nə qədər olması məqbuldur?

- 5,0%
 7,5%
 8,5%
 5,7%
 10,4%

633 Yoxsulluğun azaldılması strategiyasının istiqamətlərinə aid deyil?

- davamlı sosial müdafiə
 ÜDM-in dinamik artımı
 gömrük siyasətinin təkmilləşdirilməsi
 gəlirlər bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin azaldılması
 məşğulluğun artırılması

634 əhəlinin gəlirlərindəki qeyri-bərabərliyin azaldılmasında hansı tədbir səmərəsizdir?

- davamlı sosial müdafiə
 progressiv vergi sisteminin tətbiqi
 vergi dərəcələrinin artırılması
 yüksək gəlirlərə vergi güzəşti
 aşağı gəlirlərə vergi güzəşti

635 Layihəyə lazım olan vəsaitin 30%-i borc, 50% müəssisənin öz vəsaiti, 20% səhm buraxılışı hesabına əldə olunub. Borc kapitalının dəyəri 10%, səhm emissiyası məsrəfləri 1% müəssisənin vəsaitinin dəyəri 5%-dir. Layihə kapitalının dəyəri neçə olar?

- 6,7
 4,7%
 7,7%
 5,7%
 3,7%

636 .Layihə 10 mln manat tələb e5dir.Layihə vəsaitlərinin dəyəri 10%-dir. I ildə 6, II ildə 8 mln manat pul daxilolmaları planlaşdırılır. Rentabellik indeksini müəyyən edir

- 0,61
 0,31
 0,21
 0,41
 0,51

637 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin sosial müdafiəsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

638 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda seçkinin dəstəklənməsi
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi

639 Tələblərin tərkibinə görə istehlak sektoruna aiddir?

- konseltinq xidməti, rabitə sektoru, mənzil-kommunal xidmət müəssisəsi, özəl ictimai iaşə müəssisəsi
- ərzaq istehsalı, qeyri-ərzaq istehsalı, sosial-mədəni xidmətlər, tibb xidmətləri
- yeyinti sənayesi, yüngül sənaye, təhsil xidmətləri, xalq istehlakı malları ticarəti
- özəl ərzaq istehsalı müəssisəsi, dövlət səhiyyə müəssisəsi, natural təsərrüfat, turizm müəssisəsi
- tibb sənayesi, məişət kimyası sənayesi, fermer müəssisəsi, təmir müəssisəsi

640 Layihəyə 10 mln manat vəsait yazılır və bu vəsaitlərin 10%-dir. Layihənin reallaşması halında I il 6 mln, II il 7 mln pul daxil olması gözlənilir. xalis cari dəyəri tapın

- 1,3
- 3 mln
- 0,3
- 2,3
- 3,3

641 Layihəyə 10 mln vəsait yazılır layihənin reallaşması I il 5,5 mln, II il 6,1 mln pul daxil olması vəd edir. Daxili mənfəət norması neçə olmalıdır?

- 10
- 11%
- 12%
- 9%
- 8

642 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və yardım edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

643 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

644 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

645 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

646 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

647 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

648 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

649 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

650 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə

ehtiva edir:

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

651 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması

652 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

653 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması

654 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan əsasında stratejiplanın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

655 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

656 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

657 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə

götürür:

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- milli valyutanın və qiymət səviyyəsinin sabitliyinin təmin edilməsi; əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

658 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

659 Proqnoz özündə nəyi əsk etdirir:

- obyektin gələcək vəziyyətinin izahını.
- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürləri.
- obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi
- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri

660 Proqnoz obyektin xüsusiyyətini xarakterizə edir:

- heç bir cavab düzgün deyil
- keyfiyyət parametrlərini
- kəmiyyət parametrlərini
- obyektin dinamika və transformasiyaya meylliliyini
- obyektin kəmiyyət və keyfiyyət parametrlərini

661 Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır:

- hipotez, proqnoz, plan
- hipotez
- hipotez, proqnoz
- proqnoz
- plan

662 Hipoteza nəyə əsaslanır:

- statistik göstəricilərə
- institusiyaya və elmi-nəzəri baxışlara
- institusiyaya
- dialektika qanunauyğunluqlarına
- riyazi modelləşdirməyə

663 Proqnozlaşdırma özündə nəyi əks etdirir:

- Obyektin gələcək vəziyyətinə təsir edən amillərin aşkarlanması.
- obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sisteminin hazırlanmasını,
- Obyektin gələcək inkişaf yollarının təhlilini,
- obyektin gələcək vəziyyətini, onun dinamika və inkişaf yollarının təsvirinə yönələn elmi əsaslandırılmış cəhdləri,
- Obyektin struktur elementlərinin aşkarlanmasını,

664 Planlaşdırma .....

- Obyektin gələcək vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilərdir.
- İqtisadi sistemin gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün məqsəd və prioritetlərin, yolların , vasitələrin , vəsaitlərin, müəyyənləşdirilməsi prosesidir
- İqtisadi sistemin gələcək vəziyyəti haqqında nəzəri əsaslandırılmış təsəvvürdür,

- Obyektiv gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün həyata keçirilən tədbirlər sistemidir,
- Obyektin gələcək vəziyyətinin dərk olunması prosesidir

665 Sadalananlardan hansı planlaşdırma formalarına aid deyil:

- reqresiv
- İndikativ,
- strateji
- direktiv
- cari

666 Strateji planlaşdırmanın xarakterik xüsusiyyətləri...

- Bütün sadalananlar strateji planlaşdırmanın xüsusiyyətləridir.
- Planın nəticələrinin zaman və kəmiyyət üzrə qəti müəyyən edilməməsidir.
- Planın nəticələrinin müəyyən hədudlar üzrə müəyyən olunmasıdır.
- Obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən məqsədlərlə bu məqsədləri reallaşdırmaq üçün tələb olunan resursların uzlaşdırılmasıdır,
- Məqsəd və prioritetlərin iqtisadi göstəricilərin obyektin gələcək inkişafının ən mühüm istiqamətləri üzrə müəyyənləşdirilməsidir,

667 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- məqsədli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

668 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji proqnozların çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən indikativ plan
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcələr
- əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- əsaslandırılmış dövlət strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

669 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

670 Strateji planlaşdırmanın vəzifələrinə aid deyil:

- müəssisədə daimi texniki-texnoloji, idarəetmə və s. yeniləmələrin reallaşdırılması.
- müəssisənin uzunmüddətli dinamik inkişafının təmin olunması və mənfəətin maksimallaşdırılması,
- Ölkə əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi,
- ölkənin iqtisadiyyatının rəqabətə davamlılığının artırılması,
- müəssisənin dövriyyə vəsaitlərə cari tələbatının təmin edilməsi,

671 Strateji planlaşdırmaya aiddir:

- uzaqmüddətli və operativ planlaşdırma.
- operativ planlaşdırma,
- uzunmüddətli planlaşdırma və qısa müddətli planlaşdırma,
- orta müddətli planlaşdırma və operativ planlaşdırma,

- uzunmüddətli, orta müddətli və uzaqmüddətli planlaşdırma,

672 Sadalananlardan hansı indikativ planlaşdırmanın xarakterik cəhəti deyil:

- Göstəricilər sisteminin tövsiyyəedici xarakterdə olması.
 yerinə yetirilməsi məcburi olan göstəricilərin müəyyənlişməsi,
 İqtisadi sistemin vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilər sisteminin hazırlanması,
 müəyyən edilmiş göstəricilərə nail olmaq üçün zəruri tədbirlər sisteminin hazırlanması mexanizmi,
 planların icra mexanizmi bazarının özünütənzimlənməsi ilə dövlət tənzimlənməsinin uzlaşdırılmasına əsaslanması.

673 Hansı planlaşdırma forması plan üzrə müəyyən edilmiş hədəflərin icbari icrasını nəzərdə tutur

- indikativ.
 strateji
 operativ
 uzunmüddətli
 direktiv

674 Proqnoz özündə nəyi əks etdirmir?

- obyektin indiki vəziyyətini
 obyektin gələcək vəziyyətini
 obyektin gələcək inkişaf yollarını
 obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri
 obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemini

675 Sadalananlardan hansı elmi öncə görmə formalarına aid deyil?

- plan
 hipotez
 hipotez, proqnoz
 hipotez, plan
 hesabat

676 Hipoteza nəyə əsaslanır?

- dialektika qanunauyğunluqlarına
 intuisiyaya
 elmi-nəzəri baxışlara
 maliyyə hesablarına
 intuisiya və elmi nəzəri baxışlara

677 Proqramda nə öz əksini tapmır?

- məqsəd, resurs, müddətlərin uzlaşdırılması
 proqramın məqsədi
 sadalananların hamısı
 tələb olunan resurslar
 tələb olunan müddətlər

678 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

679 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 strateji prioritetlərin seçiminə

- strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

680 Strateji prioritetlər nə vasitəsilə yerinə yetirilir? Səhv cavabı tapın.

- dekret planlar
- strateji planlar
- indikativ planlar
- milli layihə
- məqsədli proqramlar

681 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramların dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- sosial sferanın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- innovasiya-texnoloji inkişafın dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ərazilərin inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;

682 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- strateji planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi

683 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- milli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

684 Bazar iqtisadiyyatı ölkələrində makroiqtisadi planlaşdırmanın təşəkkülünü nə şərtləndirib?

- 1929-33-cü illərin Böyük Depresiyası,
- I dünya müharibəsinin nəticələri
- enerji böhranı.
- II dünya müharibəsinin nəticələri.
- Sənayenin sürətli inkişafı,

685 Sadalananlardan hansı Fransanın makroiqtisadi planlaşdırma təcrübəsinin xarakterik xüsusiyyətlərinə aiddir:

- Sadalananların hamısı.
- Strateji planlaşdırma ölkənin dünya iqtisadiyyatındakı yerinin müəyyənləşdirməsinə yönəlir.
- Strateji planlaşdırma cəmiyyətin sosial stabilliyinə yönəlir.
- Strateji planlaşdırma milli və regional səviyyələri əhatə edir.
- Milli səviyyədə strateji planlaşdırmanınbiri regional meyar üzrə strateji planlaşdırmanı isə digər dövlət orqanı həyata keçirilir.

686 AFR – də makroiqtisadi planlaşdırmanın ən xarakterik cəhəti nədir.

- Orta müddətli (4 illik) «məqsədli layihələrin» hazırlanması.
- Makroiqtisadi planlaşdırmanın milli nə regional səviyyələri əhatə etməsi.
- Planlaşdırmada köməkçi elmi – texniki orqanların iştirakı.
- Planlaşdırmada bir neçə dövlət orqanın iştirakı.
- Planlaşdırmada az saylı göstəricilərdən istifadə

687 Yapon strateji planlaşdırılması.

- İndikativdir.
- Tənzimləyici xarakterdədir.
- İmperativdir.
- Stimullaşdırıcıdır.
- Stimullaşdırıcı və indikativdir.

688 Çin xalq Respublikasını müasir makroiqtisadi planlaşdırma nə ilə xarakterizə olunur:

- Planların həm ölkə, həm də regionlar üzrə hazırlanması ilə
- Planların çoxsaylı direktiv göstəricilər üzrə hazırlanması ilə
- Plan göstəricilərinin yalnız indikativ xarakterdə olması ilə.
- Direktiv planlaşdırmada indikativ planlaşdırmaya keçidlə.
- Makroiqtisadi planların sahələr üzrə hazırlanması ilə

689 Çin hökuməti 2020 – ildə ÜDM-in 2000-ci ilə nisbətən neçə dəfə artmasını planlaşdırır:

- 2 dəfə
- 4 dəfə
- 5 dəfə
- 2,5 dəfə
- 3 dəfə

690 ABŞ – da makroiqtisadi proqnozlaşdırmada hansı göstəricilərdən istifadə edilir?

- ÜDM-in və investisiyaların həcmi
- Məşğulluq səviyyəsi və istehlak qiymətləri indeksi
- Sadalanan göstəricilərin hamısından istifadə olunur.
- İşsizlik səviyyəsi və istehlakın həcmi
- Mənzil tikintisinin həcmi və xəzinə biletlərinin 90 günlük kursu

691 ABŞ makroiqtisadi proqnoz sənayesində neçə federal dövlət orqanı və kommertiya təşkilatı cəmlənib?

- 2 federal orqan və 4 kommertiya qurumu
- 2 federal orqan və 5 kommertiya təşkilatı
- 1 federal orqan və 3 kommertiya təşkilatı
- 3 federal orqan və 2 kommertiya təşkilatı
- 1 federal orqan və 5 kommertiya qurumu

692 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

693 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

694 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları

xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ekoloji inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin sosial-demoqrafik inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin siyasi-ictimai inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.

695 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji proqramların seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ərazi inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Uzunmüddətli proqnoz perspektiv milli maraqlara daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin xarici-iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və даща узун мцддятли проqnozlaşdırılması durur.
- Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyanı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.

696 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Dövlət strateji tənzimlənməsində növbəti yanaşma– 15-20 illik üfүqə malik strateji planın işlənilib-hazırlanmasıdır (dövri olaraq korreksiya edərək uzadılmaqla).
- Strateji plan çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqnozlar çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.

697 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji proqramların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.

698 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.

699 Strateji planlaşdırma ilə indikativ planlaşdırma arasında hansı əlaqələr mövcuddur:

- Indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırmanın məqsədlərinin reallaşdırılmasında işçi mexanizmdir.
- indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırma üçün əsasdır.
- Strateji planlaşdırma indikativ planlaşdırmanın işçi sənədinin hazırlanması prosesidir.
- Strateji planların göstəricilər sistemi indikativ planlaşdırma vasitəsilə müəyyən olunur.
- Indikativ planlaşdırma ilə strateji planlaşdırma arasında hər hansı əlaqələr mövcud deyil.

700 Proqram nədir:

- Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərini əks etdirən sənəd

- məqsədlər, resurslar və müddətlər üzrə uzlaşdırılmış tədbirlər sisteminin əks olunduğu sənəd,
- İqtisadi və sosial inkişafı müəyyənləşdirən tədbirlər toplusu.
- sosial-iqtisadi sistemin inkişaf göstəricilərinin məcmusu.
- Sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirən sənəd.

701 Planlaşdırma işinin formalaşması hansı tarixi mərhələdə baş verib

- Sənaye cəmiyyətinin inkişafı dövründə
- Sovetlər İttifaqının yaranması və mövcudluğu dövründə,
- Qədim Roma sivilizasiyası dövründə
- sənaye erasının təşəkkülü dövründə
- postsənaye cəmiyyətinin təşəkkülü mərhələsində.

702 Makrosəviyyədə planlaşdırma ilk dəfə hansı ölkədə həyata keçirilib?

- Sovetlər İttifaqı.
- Çin
- Yaponiya
- Böyük Britaniya,
- ABŞ